

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

2021

**NJËSIA PËR INTELIGJENCË FINANCIARE
FINANSIJSKA OBAVEŠTAJNA JEDINICA
FINANCIAL INTELLIGENCE UNIT**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2021

Ul. Eduard Lir br.194 – Dragodan – Priština, Kosovo

Tel: +383 38 248 360 – Faks: +383 38 247 103

<http://fiu.rks-gov.net>

fic@fic-ks.org

PODNOŠENJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA NADZOPRNOG ORGANU FOJ-K

31. avgust 2022. godine.

Uvaženi g. Murati, ministar finansija, rada i transfera, predsednik Nadzornog odbora FOJ-K,

Uvaženi članovi Nadzornog odbora FOJ-K,

Imam zadovoljstvo da vam predstavim godišnji izveštaj za 2021. godinu, na kojem su prikazane aktivnosti Finansijske obaveštajne jedinice (FOJ-K) u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Godišnji izveštaj za 2021. godinu se podnosi u skladu sa članom 10. stav 1. Zakona br. 05/L-096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma.

FOJ-K je imala izazovnu i napornu godinu, ali i efikasnu u upravljanju svim aspektima istraživanja, primanja, analize i distribucije informacija nadležnim organima u vezi sa aktivnostima pranja novca i finansiranja terorizma.

FOJ-K je dodala opipljivu vrednost informacijama koje je primila, analizirala i distribuirala tokom godine rezultate analize i ostvarila brojne rezultate tokom 2021. godine, uključujući pomoć partnerskim agencijama u povraćaju imovine kroz privremeno zamrzavanje transakcija kako bi se obezbedila optimalna saradnja između agencija. FOJ-K je bila proaktivna u izgradnji javno-privatnog partnerstva sa bankama, kao i svim ostalim subjektima izvestiocima, kako bi se obezbedile povratne informacije i optimalna saradnja sa privatnim sektorom u otkrivanju pranja novca.

Uloženi su naponi da se poboljšaju rezultati Kosova u pranju novca i predstavljaju FOJ-a stranim FOJ-ima kao pouzdan i profesionalan partner.

Iskreno,

Behar Xhema

Vršilac dužnosti direktora, Finansijska obaveštajna jedinica

UVOD	5
GLAVNE AKTIVNOSTI.....	6
KLJUČNI REZULTATI RADA FOJ-K ZA 2021. GODINU	7
POGLAVLJE I - SUZBIJANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA.....	8
DOMAĆA POLITIKA I KOORDINACIJA ZA SPN/SFT	9
PRAVNE AKTIVNOSTI ZA SPN/SFT	13
POGLAVLJE II - PRIKUPLJANJE, ANALIZA I DISTRIBUCIJA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I INFORMACIJA.....	15
A. ANALIZA I PRAĆENJE.....	16
B. OBJAVLJIVANJE, DISTRIBUCIJA I RAZMENA INFORMACIJA	24
C. ZAMRZAVANJE BANKARSKIH TRANSAKCIJA I SANKCIJE	27
POGLAVLJE III - NADZOR USKLAĐENOSTI.....	28
NADZOR ZASNOVAN NA RIZIK.....	29
POGLAVLJE IV - NACIONALNA PROCENA RIZIKA (NPR).....	35
POGLAVLJE V - SEKTORSKE TIPOLOGIJE.....	37
POGLAVLJE VI - DOMAĆA I MEĐUNARODNA SARADNJA	43
DOMAĆA SARADNJA I KOORDINACIJA	44
MEĐUNARODNA SARADNJA.....	46
MEĐUNARODNA PODRŠKA	51
POGLAVLJE VII - BUDŽET, JAČANJE KAPACITETA.....	56
BUDŽET I NABAVKE.....	57
INFORMACIONA TEHNOLOGIJA	60
POGLAVLJE VIII - STRATEŠKI PRIORITETI.....	61
LISTA SKRAĆENICA	65
Dodatak 1	68

UVOD

U skladu sa svojim zakonskim mandatom utvrđenim u članu 10. Zakona br. 05/L -096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, Finansijsko obaveštajna jedinica (FOJ-K) predstavlja Godišnji izveštaj za 2021. godinu.

Ovaj izveštaj sadrži pregled aktivnosti agencije, evidentirajući glavna dešavanja koje se odnose na operativnu analizu, nadgledanje usklađenosti, međuinstitucionalnu saradnju i podizanje javno-privatnog partnerstva i to na međunarodnom nivou, stručnim i tehničkim kapacitetima.

Plan učinka i resursa FOJ-K za 2021. godinu je generalno realizovan u skladu sa rokovima, ostvarivši ispunjenje ciljeva na osnovu pokazatelja učinka i premašivši ključne pokazatelje učinka za 9,82%

Najvažnija dešavanja u kreiranju i jačanju politika i domaće koordinacije za SPN/SFT sastoje se od izrade akcionog plana za procenu rizika na domaćem nivou za PN/FT, pokretanja zakonodavstva o stvarnom vlasništvu, razvoja zakonodavstva o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija.

Jačanje ukupne strukture nadzornog okvira i preventivne mere su beležile značajan napredak tokom 2021. godine, promovišući i razvijajući javno-privatno partnerstvo i vodiče i priručnike za nadzor zasnovane na riziku. Izrađene su, ojačane i objavljene tipologije pranja novca.

Unapređenje sopstvenih veština FOJ-a za operative i analize, beležilo je najveći napredak u poslednjih 10 godina. Kao nikada ranije, postignuta je identifikacija i traganje transakcija i sredstava, koje je FOJ-K zamrzнула, u ukupnoj vrednosti od oko 9 miliona evra. Broj obaveštajnih izveštaja dostavljenih drugim organima je povećan za 28%, u odnosu na prethodnu godinu. Domaća i međunarodna razmena informacija beležila je rast od 8%, odnosno 19%, u odnosu na prethodnu godinu.

Zabeleženi su konkretni rezultati u razvoju i primeni proaktivnog pristupa međunarodnoj saradnji. Tipologija Kosova predstavljena u Egmont Grupi je rangirana među najboljim slučajevima objavljenim u periodu 2014-2020.

GLAVNE AKTIVNOSTI

Pranje novca i finansiranje terorizma je postala tema sve većeg fokusa i zabrinutosti međunarodne zajednice. Iako su države oduvek bile zabrinute zbog pretnji od pranja prihoda od kriminala, ova je postalo velika politička zabrinutost, kao na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.

Za Kosovo je ocenjeno da je postiglo značajan napredak u jačanju pravnih mehanizama za što efikasniju borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Efikasna borba protiv ovih pojava ostaje jedan od izazova naše zemlje ka stvaranju što efikasnijeg režima borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma i usklađivanja sa međunarodnim standardima. FOJ-K uloži napore da zakonodavstvo bude u potpunosti u skladu sa direktivama EU, kao i međunarodnim standardima FATF. FOJ-K i drugi organi ulažu napore za razvoj efikasnog sistema ciljanih finansijskih sankcija i mera za postizanje potpunog oduzimanja imovine.

KLJUČNI REZULTATI RADA FOJ-K ZA 2021. GODINU

Obaveštajne prijave

U 2021. godini, agencijama za sprovođenje zakona je upućeno 208 obaveštajnih prijava, u odnosu na 158 prijava u 2020. godini.

Nacionalna koordinacija

Izrada Akcionog plana za adresiranje nalaza nacionalne procene rizika od PN/FT.

Stvarno vlasništvo

Pokrenuta je izrada zakonodavstva o uspostavljanju nacionalnog registra stvarnog vlasništva, i takođe je FOJ-K donela administrativno uputstvo o stvarnom vlasniku.

Pravne aktivnosti

Pokretanje izmena i dopuna Zakona o SPN/SFT kao i izrada Zakona o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija. Štaviše, pokrenut je Zakon o registru stvarnog vlasništva.

Zamrzavanje sredstava/transakcija

Vrednost transakcija sredstava koje je FOJ-K zamrzнула u 2021. godini beležila je značajan rast u odnosu na prethodne godine. Oko 9 miliona evra je zamrznuto u sumnjivim transakcijama za PN/FT.

Međunarodna saradnja

U 2021. godini FOJ-K je sa međunarodnim partnerima razmenila 137 finansijskih obaveštajnih informacija ili 19% više nego prethodne godine (115: 2020).

POGLAVLJE I - SUZBIJANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Izveštaj o proceni usklađenosti Kosova sa međunarodnim standardima u oblasti sprečavanja pranja novca i suzbijanja finansiranja terorizma koji su u decembru 2018. godine sačinili stručnjaci Saveta Evrope u okviru Projekta protiv privrednog kriminala (PECK II), prema metodologiji procene MONEIVAL-a, prikazao je glavne preporuke u vezi sa radnjama koje treba da preduzmu institucija Kosova u cilju njihovog rešavanja.

Finansijsko obaveštajna jedinica u okviru sprovođenja Nacionalnog plana za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kao i priprema za proces integracije u Evropsku uniju, u toku je ispunjavanja obaveza koje proizilaze iz ovog nacionalnog plana. U okviru uspešnog sprovođenja svojih aktivnosti, daje visok prioritet svim preuzetim obavezama u vezi sa Evropskom komisijom u Evropskoj agendi za reforme.

Takođe, Izveštaj EU-a o napretku zemlje za 2021. godinu naglašava potrebu unapređenja Zakona o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, jer još uvek nije u potpunosti usklađen sa standardima EU i međunarodnim standardima, kao i preduzimanje nekoliko radnji u cilju sprovođenja preporuke koje su date u Izveštaju o proceni usklađenosti Kosova sa međunarodnim standardima u oblasti sprečavanja pranja novca i suzbijanju finansiranja terorizma.

DOMAĆA POLITIKA I KOORDINACIJA ZA SPN/SFT

Nadzorni odbor FOJ-K obavlja funkciju odgovornog koordinacionog mehanizma za utvrđivanje orijentacije državnih politika za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma na osnovu identifikovanih rizika, kao i za uspostavljanje međuinstitucionalne saradnje u skladu sa ciljevima Zakona o SPN/SFT.

Vlada Republike Kosovo usvojila je Akcioni plan preporučen za unapređenje sistema suzbijanja pranja novca/suzbijanja finansiranja terorizma (efikasnost) kao i Prilog 1 (Tehnički deo), Prilog 2 (Vodič za sprovođenje Alata za praćenje sprovođenja preporuka Izveštaja o proceni), Prilog 3 (Alat za praćenje sprovođenja preporuka iz Izveštaja o proceni).

Finansijsko obaveštajna jedinica je određena da izvrši odgovarajuće praćenje sprovođenja preporuka iz Izveštaja o proceni, kako bi se omogućilo sagledavanje efikasnosti nacionalnog sistema i davanje preporuka u skladu sa članom 14. Zakona br. 05/L - 096 za SPN/SFT, i ovom odlukom je formirana je radna grupa za koordinaciju aktivnosti u oblasti državnih politika za sprečavanje pranja novca, suzbijanje finansiranja terorizma i postavljanje dugoročnih i kratkoročnih prioriteta.

Ostali državni mehanizmi koordinacije u oblasti SPN/SFT su sledeći:

- Radna grupa za procenu domaćeg rizika za PN/FT;
- Sekretarijat Vladine radne grupe Nacionalne strategije Republike Kosovo za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala;
- Kancelarija nacionalnog koordinatora za borbu protiv privrednog kriminala;

PREUZETE RADNJE ZA UNAPREĐENJE SISTEMA SPN/SFT

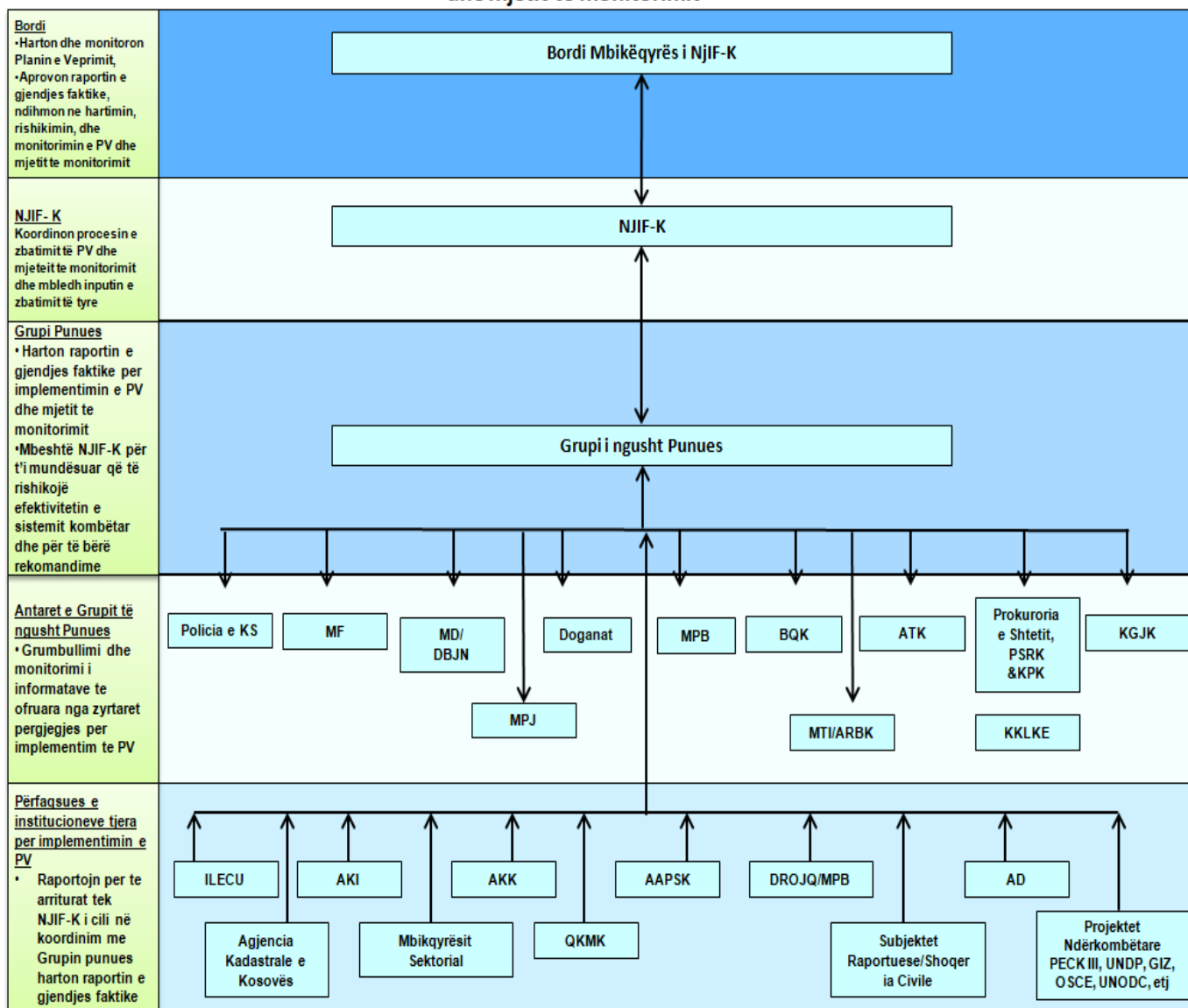
Kosovo ostaje posvećeno jačanju pravnih i institucionalnih mehanizama za što efikasniju borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Efikasno suzbijanje ovih pojava ostaje jedan od izazova naše zemlje na putu za članstvu u međunarodnim institucijama i usklađivanju sa međunarodnim standardima.

FOJ-K je početkom 2021. godine osnovala Radnu grupu za koordinaciju aktivnosti u oblasti državnih politika za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i utvrđivanje dugoročnih i kratkoročnih politika. Ovu radnu grupu čine sledeći organi:

- Finansijsko obaveštajna jedinica (koordinator radne grupe)
- Ministarstvo finansija
- Ministarstvo pravde
- Ministarstvo inostranih poslova i dijaspora
- Ministarstvo unutrašnjih poslova
- Ministarstvo trgovine i industrije/KARP
- Tužilački savet Kosova & Državno tužilaštvo & STRK
- Sudski savet Kosova
- Nacionalni koordinator za borbu protiv privrednog kriminala
- Policija Kosova
- Poreska administracija Kosova
- Carina Kosova
- Centralna banka Republike Kosovo

U radu Radne grupe mogu učestvovati i drugi službenici institucija Republike Kosovo ili drugih institucija, koje predsedavajući, u koordinaciji sa članovima Radne grupe, smatra potrebnim.

Implementimi dhe monitorimi i Plani të Veprimit i rekomanduar për përmirësimin e sistemit të LPP/LFT-së dhe mjetit të monitorimit

Sprovođenje Akcionog plana preporučenog za unapređenje sistema za sprečavanje pranja novca/suzbijanje finansiranja terorizma (efikasnost) zasniva se na alatu za praćenje. To je vodič koji treba da sledite pratiti da bi se postigli strateški ciljevi.

Akcioni plan sadrži mehanizme praćenja i revizije kako bi se obezbedilo efikasno sprovođenje strateških ciljeva i aktivnosti definisanih Akcionim planom.

Akcioni plan obuhvata ukupno **87 preporučenih radnji**. Što se tiče vrste mera (koje treba preduzeti) za sprovođenje preporuka iz Izveštaja o proceni, one su klasifikovane kao:

- *Zakonodavne (Z)* – sadrže 23 preporučene radnje koje treba preduzeti. Ove su mere koje se odnose na revidiranje postojećeg pravnog osnova i zahteva za finansijske institucije i DNFBP utvrđenih zakonom ili primenjivim alatima;

- *Institucionalne (I)* – sadrže 16 preporučenih radnji koje treba preduzeti. Ove su mere koje se odnose na revidiranje modeliranja, strukture i sastava postojeće institucionalne strukture u okviru različitih interesnih agencija i organa uključenih u borbu protiv pranja novca, finansiranja terorizma i proširenja finansiranja;
- *Operativne (O)* - sadrže 34 preporučene radnje koje treba preduzeti. Ove su mere koje se odnose na revidiranje postojećih operativnih alata¹, neprimjenjivih alata², neprimenljivih alata, kao i relevantne prakse i aktivnosti nadležnih organa i obveznika; ili
- *Podržavajuće (P)* - sadrži 14 preporučenih radnji koje treba preduzeti. Ove su mere koje se odnose na aktivnosti³ koje imaju u cilju izgradnju potrebnih kapaciteta i vještina među nadležnim organima i obveznicima.

U pogledu statusa sprovođenja, državni organi su preduzele mere da poboljšaju tehničku usklađenost i efikasnost svog okvira za SPN/SFT. Istovremeno, potrebno je otkloniti brojne nedostatke. Na osnovu alata za praćenje sprovođenja preporuka iz Izveštaja o proceni, rezultati pokazuju da u pogledu statusa sprovođenja:

Ukupan broj mera	87
<i>Od kojih, u pogledu statusa sprovođenja:</i>	
Kompletirane (C)	19
U toku (I)	46
Nisu pokretane (N)	4
U kontinuitetu (R)	18

Što se tiče vrste mera prema prioritetu, one su kategorisane na sledeći način:

- *Hitne (U)* – sadrže ukupno 11 preporuka koje ukazuju na to da relevantne mere treba sprovesti kao hitna pitanja zbog suštinskog

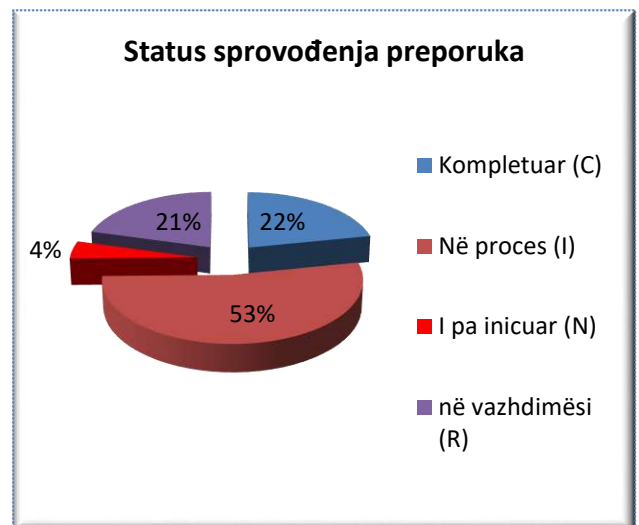
¹ Kao što su standardne procedure, priručnici i metodologija

² Kao što su vodiči, kodeksi ponašanja ili interni akti

³ Kao što su obuke, podizanje svesti ili savetovanje

uticaja relevantnog jaza ili nedostatka na efikasnost sistema SPN/SFT;

- *Visoke (H)* – sadrže ukupno 37 preporuka koje ukazuju na to da je relevantna mera od visokog prioriteta u pogledu efikasnog funkcionisanja sistema SPN/SFT i, gde je to prikladno, njeno sprovođenje treba da bude završena u kratkoročnom periodu (npr. 3-6 meseci);
- *Srednji (M)* – sadrže ukupno 32 preporuke koje ukazuju na to da je relevantna mera srednjeg prioriteta u pogledu efikasnog funkcionisanja sistema SPN/SFT i, gde je prikladno, njeno sprovođenje može da se završi u srednjoročnom roku (npr. 7-18 meseci); ili
- *Nizak (L)* – sadrži ukupno 7 preporuka koje ukazuju na to da je relevantna mera niskog prioriteta u pogledu efikasnog funkcionisanja sistema SPN/SFT i, gde je prikladno, njeno sprovođenje može da se završi u dugoročnom periodu (npr. 19-36 meseci).

Grafikon 1: Status sprovođenja preporuka iz Izveštaja o proceni CoE

PRAVNE AKTIVNOSTI ZA SPN/SFT

Za Kosovo je ocenjeno da je postiglo značajan napredak u jačanju pravnih mehanizama za što efikasniju borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Efikasno suzbijanje ovih pojava ostaje jedan od izazova naše zemlje u pravcu uspostavljanja što efikasnijeg režima borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma i usklađivanja sa međunarodnim standardima. FOJ-K ulaže napore da zakonodavstvo bude u potpunosti u skladu sa EU „acquis“-om i direktivama, kao i međunarodnim standardima FATF. FOJ-K i drugi organi ulažu napore da uspostavljavaju efikasan sistem ciljanih finansijskih sankcija i mera za postizanje potpunog oduzimanja imovine.

PRAVNE AKTIVNOSTI ZA SPN/SFT

Tokom 2021. godine, Finansijsko obaveštajna jedinica Kosova je nastavila sa radom u pravcu usklađivanja zakonodavstva sa međunarodnim standardima FATF i direktivama Evropske unije.

Radna grupa za izradu Koncept dokumenta za razmatranje zakonodavstva u oblasti sprečavanja pranja novca (SPN) i suzbijanja finansiranja terorizma (SFT) preispitala je isključivu nadležnost Specijalnog tužilaštva za krivično gonjenje pranja novca.

Koncept dokument za razmatranje zakonodavstva u oblasti SPN/SFT ima za cilj da se sprovodi preporuke iz Izveštaja o usklađenosti sa međunarodnim standardima SPN/SFT od strane stručnjaka Saveta Evrope u okviru Projekta protiv privrednog kriminala (PECK II), prema MONEIVAL metodologiji procene.

Ovaj Koncept dokument takođe ima za cilj da se adresira ključne nalaze u vezi sa tehničkom usklađenošću zakonodavstva Kosova sa Direktivom 2015/849 Evropskog parlamenta i Saveta od 20. maja 2015. o sprečavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma, o izmeni Direktive (EU) 2018/843 Evropskog parlamenta i Saveta od 30. maja 2018. godine.

Isto tako, FOJ-K je stalno posvećena davanju ključnom doprinosu u okviru Radne grupe koju je formiralo MIPD za izradu Nacrta zakona o sprovođenju ciljanih međunarodnih finansijskih sankcija, gde se uz njegovo usvajanje očekuje da ćemo imati napredak u pogledu usklađenosti Kosova u oblasti SPN/SFT sa preporukom 6 (specifične finansijske sankcije u vezi sa terorizmom i finansiranjem terorizma) i preporukom 7 (specifične finansijske sankcije koje

se odnose na širenje oružja za masovno uništenje) FATF-a.

Napori zemlje u jačanju nacionalnog zakonodavstva o SPN/SFT nastavljaju da budu u skladu sa međunarodnim standardima. FOJ-K je podržala Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine u pokretanju izrade zakonodavstva o registru stvarnog vlasništva. Izrađen je Koncept dokument koji ima za cilj da se bavi i razjasni međunarodne zahteve kao preporuka FATF-a tako i EU 5AMLD, i kako to nalažu ovi standardi, zemlja treba da obezbedi lakši i bolji pristup, na prilično koherentan i koordinisan način, u informacijama koje se odnose na stvarno vlasništvo pravnih lica i pravnih sporazuma nadležnih organa i obveznika, koji su obavezujući prema Zakonu br. 05/L-096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, za identifikaciju i proveru identiteta stvarnih vlasnika ovih pravnih lica i drugih pravnih sporazuma.

Štaviše, u cilju daljeg razvoja pravne infrastrukture (sekundarnog zakonodavstva) i davanja instrukcija subjektima izvestiocima, tokom 2021. godine usvojeni su sledeći podzakonski akti:

Administrativno uputstvo o stvarnom vlasniku

Finansijsko obaveštajna jedinica Kosova je 26/07/2021. godine usvojila i objavila Administrativno uputstvo MF (FOJ-K) br. 01/2021 o stvarnom vlasniku za subjekte izvestioce, u cilju povećanja transparentnosti stvarnog vlasništva, kao i uputstva obveznika definisanih prema Zakonu br. 05/L-096 za sprečavanje pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, za identifikaciju i proveru identiteta stvarnih vlasnika u cilju efikasnog upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Ovo uputstvo, između ostalog, pruža i praktične primere nivoa kontrole stvarnog vlasništva kroz pristup na tri nivoa, kao što su kontrola kroz vlasništvo, kontrola kroz druga sredstva i kontrola preko višeg rukovodeće pozicije.

Vodič za subjekte izvestioce za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i rizici od PN/FT koje se odnose na COVID-19.

Ovaj vodič predstavlja kratak sažetak rizika od PN/FT koji se odnose na situaciju nastalu usled pandemije COVID-19, uticaj koji oni imaju na preventivne aktivnosti i mere koje treba da preduzmu subjekti izvestioci, za njihovo efikasno smanjenje i ublažavanje.

Unutrašnja uredba br. 01/2021 o politikama i procedurama informacione tehnologije u Finansijskoj obaveštajnoj jedinici.

Cilj ove unutrašnje uredbe je da omogući organizovanje Sistema informacionih tehnologija u FOJ-K, obezbedi funkcionalnost IT sistema, održi performanse mreža, garantuje ugled FOJ-K, pristup i prisustvo zaposlenih u ovim sistemima a posebno garancija bezbednosti, integriteta i dostupnosti podataka. Ova unutrašnja uredba obuhvata korišćenje i praćenje IT opreme i sistema, skladištenje podataka, kreiranje i funkcionisanje službenih i profesionalnih elektronskih naloga, pristup bezbednoj mreži i internetu i druge aspekte u vezi sa IT sistemom FOJ-K.

Finansijsko obaveštajna jedinica u skladu sa tačkom B Vodiča br. FIUAD:70/2018, u oktobru 2021.

godine, nastavila je sa objavljivanjem ažurirane liste visokorizičnih jurisdikcija koje podležu pozivu na akciju, kao i jurisdikcija pod pojačanim praćenjem koje je utvrdio FATF.

Pružanje pravnih mišljenja u primeni zakona o SPN/SFT

Pružanje mišljenja izdatih od strane FOJ-K za subjekte izvestioce i druge institucije, bila je jedna od aktivnosti FOJ-K koja je imala za cilj davanje uputstava subjektima izvestiocima. Tokom 2021. godine izdato je ukupno 15 savetodavnih mišljenja i objašnjenja.

Tokom 2021. godine takođe se radilo i na izradi sledećih podzakonskih akata, čije se usvajanje očekuje tokom 2022. godine:

- Administrativno uputstvo o subjektima izvestiocima za prijavljivanje PSA;
- Vodič za nadgledanje zasnovano na riziku;
- Administrativno uputstvo o sprečavanju i otkrivanju finansiranja terorizma;
- Administrativno uputstvo o sprečavanju i otkrivanju pranja novca;
- Vodič za faktore rizika;
- Vodič za stratešku analizu;
- Standardna operativna procedura za distribuciju i razmenu informacija između FOJ-K i nadležnih organa;
- Standardna operativna procedura za zamrzavanje transakcije.

POGLAVLJE II - PRIKUPLJANJE, ANALIZA I DISTRIBUCIJA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I INFORMACIJA

Pranje novca i finansiranje terorizma su globalni problemi koji ugrožavaju bezbednost i stabilnost finansijskih institucija i sistema, podrivaju ekonomski prosperitet i slabe sisteme upravljanja.

Širom sveta, Finansijsko obaveštajne jedinice (FIU) igraju vodeću ulogu u sprečavanju aktivnosti protiv pranja novca i protiv finansiranja terorizma (SPN/SFT). One su odgovorne za prijem, obradu i analizu izveštaja koje izrađuju finansijske institucije ili drugi subjekti u skladu sa zahtevima domaćih zakona i uredbi o SPN/SFT. Takvi izveštaji i druge informacije koje prikupljaju FOJ često predstavljaju osnovu za istrage o pranju novca, finansiranju terorizma i drugim teškim krivičnim delima.

A. ANALIZA I PRAĆENJE

Obrađeni podaci i prijave

Finansijsko obaveštajna jedinica Republike Kosovo deluje kao nadležni organ, odgovoran za traženje, prijem, analizu i distribuciju nadležnom organu i objavljivanje informacija u vezi sa potencijalnim pranjem novca i finansiranjem terorizma.

FOJ ostaje posvećena doprinosu domaćim pitanjima i globalnim programima za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma, kroz kreiranje politika i jačanje mreža za razmenu informacija.

Dužnosti i nadležnosti FOJ-K su da prima i analizira prijave i informacije prikupljene od širokog spektra regulisanih subjekata. Ove informacije se obrađuju i analiziraju vezano za niz različitih drugih izvora informacija kako bi se proizvele finansijske obaveštajne informacije usklađene sa ključnim rizicima i pretnjama utvrđenim u nacionalnoj proceni rizika i protiv nacionalne bezbednosti zemlje.

Pored toga, FOJ-K prima i analizira informacije koje su dostavljene FOJ-K od strane FOJ stranih zemalja sa sličnim funkcijama, od nadležnih sudova ili organa za sprovođenje zakona, uključujući međuvladine i međunarodne organizacije, javne ili vladine organe; i koji su dobrovoljno dostavljene FOJ-K u vezi sa sumnjom na pranje novca, povezana krivična dela i/ili finansiranje terorizma.

Sposobnost FOJ-K da upravlja i koristi podatke koje dostavljaju subjekti obveznici i drugi partneri je kritična za naš učinak i vrednost naše inteligencije. Rast aktivnosti pranja novca i finansiranja terorizma na globalnom nivou zahteva prikupljanje detaljnijih informacija, potragu za novim izvorima podataka i razvoj naprednih alata za brzu analizu i

korelaciju velikih količina i raznovrsnih informacija.

FOJ-K je ovlašćena da prikuplja informacije u vezi sa aktivnostima pranja novca i povezanih krivičnih dela ili finansiranja terorističkih aktivnosti koje su javno dostupne, uključujući dostupne baze komercijalnih podataka.

FOJ je ovlašćena da prikuplja dodatne informacije od svih subjekata izvestilaca (bez obzira na to koji je subjekt podneo prijavu) kad god se slučaj otvori za analizu i to se može uraditi na osnovu velikog broja uzroka.

Na osnovu svog zakonskog mandata, FOJ-K može da zahteva od javnih ili državnih organa podatke, dokumente i informacije koje su joj potrebne za obavljanje dužnosti koje proističu iz zakona i da ima pristup bazama podataka koje vode ovi organi.

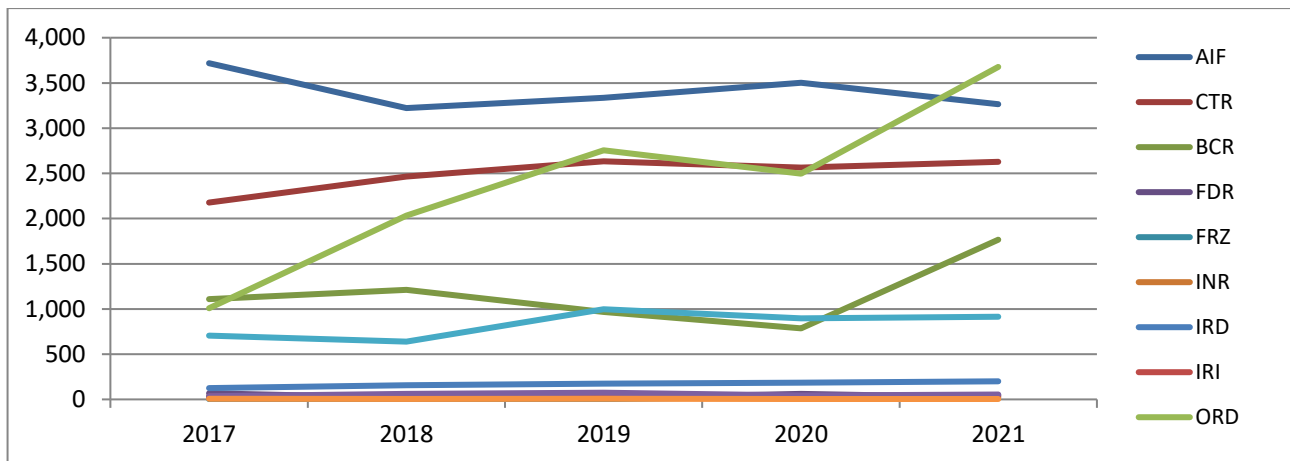
Razvoj i održavanje baze podataka za sve prikupljene ili primljene informacije u vezi sa sumnjom na pranje novca, povezanim krivičnim delima ili finansiranjem terorizma,

kao i drugog sličnog materijala relevantnog za rad FOJ-K, ostaje među njenim važnim strateškim prioritetima.

FOJ-K je u 2021. godini beležila ukupno 12.656 prijava koje su obrađene u elektronskom sistemu obrade podataka. Ove prijave su se sastojale od:

- prijava sumnjivih transakcija ili aktivnosti za pranje novca (PST/PGT);
- prijava sumnjivih transakcija ili aktivnosti za finansiranje terorizma (TFR),
- prijava gotovinskih transakcija (PGT);

- prijava dodatnih informacija (AIF), prijava gotovine na granici (BCR),
- prijava povratnih informacija (FDR), naloga za privremeno zamrzavanje transakcija (FRZ),
- prijava inspekcijskih nadzora (INR),
- zahteva o razmeni domaćih i međunarodnih informacija IRD/IRI),
- zahteva za subjekte izvestioce/javne i međunarodne organe (ORD/ORI).

Grafikon 2: Dinamika obrađenih prijava za period 2017-2021

Broj obrađenih podataka i prijava					
Vrsta prijava	2017	2018	2019	2020	2021
AIF	3,718	3,222	3,337	3,503	3,266
CTR	2,177	2,464	2,633	2,563	2,629
BCR	1,108	1,212	969	786	1,766
FDR	68	19	16	60	23
FRZ	3	4	3	31	46
INR	17	14	25	31	31
IRD	125	156	175	185	200
IRI	33	32	26	32	43
ORD	1,008	2,033	2,754	2,498	3,677
ORI	35	62	74	42	55
STR (PP)	704	639	997	896	914
TFR	7	5	7	6	6
UTR	52	143	0	0	0
Ukupno:	9,055	10,005	11,016	10,633	12,656

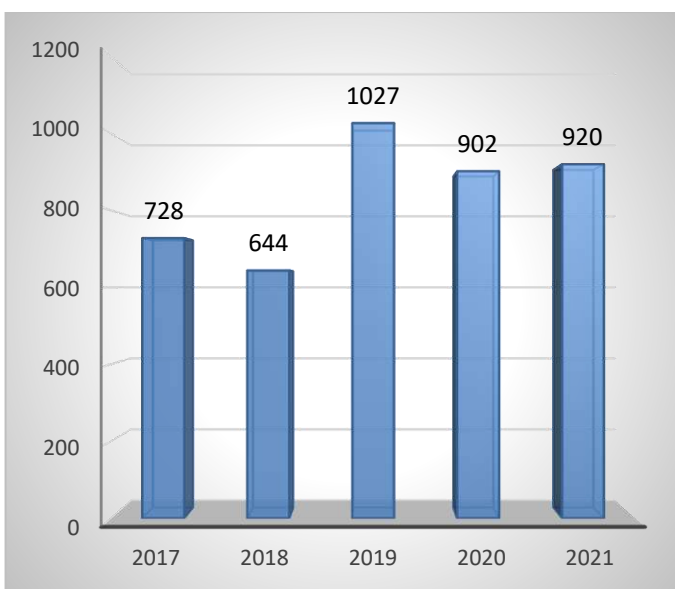
Tabela 1: Broj obrađenih prijava putem elektronskog i onlajn sistema 2016-2021

Prijava sumnjivih transakcija/aktivnosti (IST/ISR)

Sumnjiva radnja ili transakcija - radnja ili transakcija ili pokušaj radnje ili transakcije, koja stvara opravdanu sumnju da je imovina uključena u radnju ili transakciju, ili u pokušaj radnje ili transakcije, je proizvod krivičnog dela ili je povezana sa finansiranjem terorizma.

Subjekti izvestioci definisani članom 16. Zakona br. 05/L-096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, dužni su prema članu 26. ovog zakona da prijavljuju FOJ-K, u skladu sa načinom i oblikom koje odredi FOJ-K, sve sumnjive aktivnosti ili transakcije u roku od dvadeset četiri (24) sata od trenutka kada je aktivnost ili transakcija identifikovana kao sumnjiva.

FIU-K je u 2021. godini primila 920 PST/PSA, ili u proseku 77 PST/PSA mesečno. Ovo pokazuje rast od 2% u prijavljivanju, u odnosu na 2020. godinu kada je prijavljeno 902 PST/PSA.

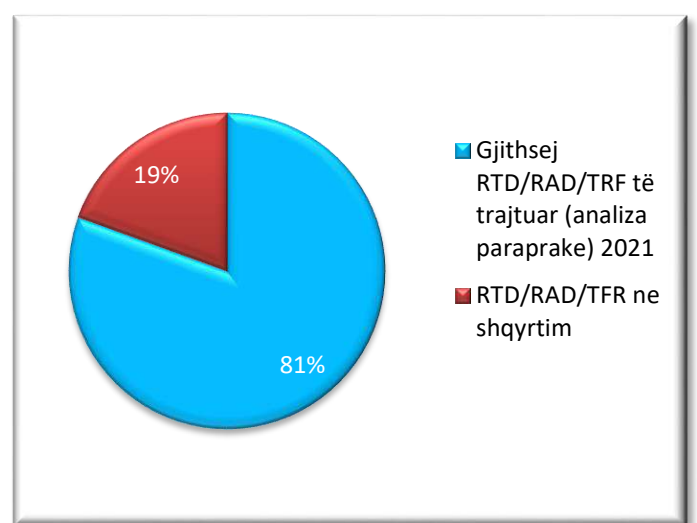
Grafikon 3: Broj prijavljenih PST 2017-2021

Banke i finansijske institucije čine najveći broj PST-a (95%) u odnosu na druge sektore kao što su ONFSSP.

Od ukupnog broja IST/ISR primljenih u 2021. godini, 81% je tretirano u ovoj godini, u odnosu na 70% u 2020. godini. Ovo pokazuje rast od 11% tretiranja IST/ISR u odnosu na prethodnu godinu, što odražava rast efikasnosti u tretiranju sumnjivih prijava primljenih tokom 2021. godine. Dok je 19% IST/ISR primljenih u 2021. preneto za tretiranje u narednoj 2022. godini.

Ključni pokazatelj učinka	Ukupno RTD 2021	%
Broj primljenih prijava sumnjivih transakcija PN (PST)	725	79%
Broj primljenih prijava sumnjivih aktivnosti PN (PSA)	189	21%
Broj primljenih prijava o sumnji na finansiranje terorizma TFR	6	1%
Ukupno primljenih IST/ISR/TRF u 2021. godini	920	100.00%
Rezultati analiza PST/PSA/TRF		
Obrada STR/SAR/TFR za analizu (open CAP&CAS)	595	65%
Priloženi STR/SAR/TFR slučajevima u toku	116	13%
Arhiviranje STR/SAR/TFR	30	3%
Ukupno tretiranih IST/ISR/TRF (preliminarna analiza) 2021	741	81%
IST/ISR/TRF koji se razmatraju	179	19%
Ukupno	920	100.00%

Tabela 2: Ključni pokazatelji učinka u tretiranju PST/PSA/TRF 2021

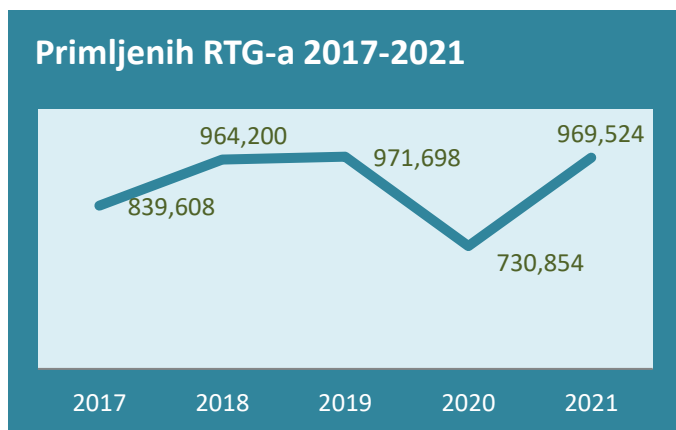
Grafikon 4: Izveštaj o tretiranju PST za 2021. godinu.

Broj prijavljenih PST po sektorima za period 2017-2021					
Subjekti izvestioci	2017	2018	2019	2020	2021
Banke i finansijske institucije					
Banke	683	559	785	710	661
Mikrofinansijske institucije	5	10	17	13	27
Sektori osiguranja	-	2	5	1	1
Menjačnice (Konverzija novca i kovanica)	-	-	-	-	-
Agencije za transfer novca	34	33	137	149	182
Lizing	-	-	3	5	6
Sektor hartija od vrednosti	-	-	-	-	-
Druge finansijske institucije	-	-	-	-	-
ONFSSP					
Agenti za nekretnine i posrednici za nekretnine	-	-	-	-	-
Advokati	-	2	1	1	2
Javni beležnici	-	37	76	17	34
Sertifikovane računovođe i poreski savetnici	-	-	1	-	-
Licencirani revizori	-	-	-	-	-
Fondovi i pružaoci usluga za kompanije	-	-	-	-	-
Nevladine organizacije	-	-	-	-	-
Prodavci plemenitih metala i trgovci dragim kamenjem	-	-	-	-	-
Fizička i pravna lica koja trguju robom kada primaju uplate gotovine u iznosu od deset hiljada (10.000) evra ili više	-	-	-	3	-
Ostali profesionalci	-	-	-	-	-
Nadzornici i druge institucije					
Carina Kosova	-	1	-	1	-
Sektorski nadzornici	4	-	1	-	2
Ostalo	2	-	1	2	5
Ukupno prijavljenih PST 2017-2021	728	644	1027	902	920

Tabela 3: Broj prijavljenih PST po sektorima 2017-2021

Prijava gotovinskih transakcija (PGT)

FOJ-K je primila 2.629 prijava gotovine sa ukupno 969.524 transakcije (PGT) u 2021. godini ili u proseku oko 80.793 PGT mesečno. Ovo je povećanje od 33% u odnosu na 2020. godinu kada je u FOJ-K bilo 730.854 prijavljenih PGT-a.

Grafikon 5: Broj primljenih PGT 2017-2021

Tokom poslednjih nekoliko godina, PGT su takođe počeli da prijavljuju trgovci visoke vrednosti. Ova kategorija se uglavnom sastoji od dve vrste subjekata: 1) Trgovci plemenitim metalima i dragim kamenjem (TPMDG) i 2) trgovci ili prodavci automobila, posebno skupih/luksuznih automobila.

Prijava gotovine na granici (BCR)

U 2021. godini FOJ-K je primio 1776 BCR-a. Ovo predstavlja rast od 125% u odnosu na 786 primljenih BCR-a u 2020. godini. Ovaj rast broja prijava kao u ulazu tako i u izlazu bio je srazmeran povećanju i olakšanju putovanja tokom druge polovine 2021, s obzirom su 2020. godine postojale ograničenja i restriktivne mere za putovanja .

Prema članu 33 Zakona o SPN/BPFT, svako lice koje ulazi ili izlazi sa Kosova, i koje nosi novčane instrumente u iznosu od deset hiljada (10.000) evra ili više, ili ekvivalentnu vrednost u stranoj valuti,

mora da prijavi Carini Kosova, carinskom službeniku.

Prijavlјivanje novčanih sredstava u graničnim prelazima			
Broj prijava			
Godine	Pravna lica	Fizička lica	Broj prijavljivanja RTG-a
1	2	3	4 = (2+3)
2021	1388	388	1776
2020	554	232	786
2019	650	319	969
2018	816	396	1,212
2017	664	444	1,108
2016	732	424	1,156
2015	606	658	1,264
2014	667	583	1,250
Ukupno	1,388	3,444	9,521

Tabela 4: Prijavlјivanje novčanih sredstava u graničnim prelazima 2014-2021

FOJ-K u potpunosti podržava Carinu Kosova u njenim marljivim naporima da identifikuju osobe koje krše obavezu prijavljivanja i pri ulasku i pri izlasku iz zemlje. FOJ-K obezbeđuje da sve finansijsko obaveštajne podatke i informacije koje poseduje, a koje se odnose na moguće povrede neprijavlјivanja, šalje takve prijave Carini radi vršenja kontrole u skladu sa tim. FOJ takođe podržava Carinu i druge organe u vezi sa svim rizicima identifikovanim tokom sprovedenih procena rizika i strateških analiza, uključujući informacije o potencijalnim kuririma gotovine koja se transportuje preko graničnih prelaza.

Kosovo je primenilo sistem prijavljivanja u skladu sa članom 33. Zakona o SPN/BPFT. Definicija u članu 2. stav 1.17 za novčane instrumente koji se prijavljuju, je prilično široka da obuhvati sve instrumente koje zahteva definicija rečnika u Preporukama FATF-a. Režim prijavljivanja primenjuje se na svako lice koje ulazi ili izlazi sa Kosova, kao i na svako lice koje šalje ili prima novčane instrumente poštom, robnim pošiljkama ili trgovinskim kuririma. Granica je postavljena na 10.000 evra ili više.

U skladu sa stavom 7. člana 33. Zakona o SPN/BPFT, CK ima ovlašćenje da na granici oduzme novčane instrumente za koje se sumnja da

su prihodi stečeni krivičnim delom. Ovo treba odmah prijaviti tužiocu radi istrage. CK takođe treba da obavesti FOJ. Takođe, lice koje ne poštuje odredbe prijavljivanja, u skladu sa zakonom, učini prekršajno delo za koji je propisana novčana kazna od dvadeset pet odsto (25%) ukupnog iznosa novčanih instrumenata u posedu za koje je dužno da prijavljuje.

Sledeći statistički podaci koji su prikazani u nastavku odražavaju neprijavljivanje na graničnim prelazima:

Neprijavljivanje novčanih sredstava na graničnim prelazima				
Godine	Broj neprijavljivanja	Vrednost neprijavljenih sredstava	Valuta	Izricana novčana kazna (25%)
2019	3	91,080.00	GBP	18,000.00 EUR
		33,200.00	EUR	91,080.00 GBP ukupno oduzimate
		790	CHF	7.681.00 EUR
2020	1	65,450.00	EUR	16,362.50 EUR
2021	6	100,977.12	CHF	26,677.56 EUR
		70,509.82	EUR	17,627.46 EUR
		16,510.00	GBP	4,140 EUR
Ukupno	10	107,590.00	GBP	91,080.00 GBP oduzimate
		101,767.12	CHF	
		169,159.82	EUR	90,488.52 EUR

Tabela 5: Neprijavljivanje novčanih sredstava na graničnim prelazima 2019-2021

Operativna i strateška analiza

FOJ-K ima zakonski mandat da vrši:

(a) **operativnu analizu** koja koristi dostupne i moguće informacije za identifikaciju specifičnih ciljnih subjekata, za praćenje tragova određenih aktivnosti ili transakcija i za utvrđivanje odnosa između ovih subjekata i mogućih prihoda od kriminala, pranja novca, velikih krivičnih dela i finansiranja terorizma; i

(b) **strateška analizu**, koja koristi dostupne i informacije koje je moguće dobiti, uključujući podatke koje mogu obezbediti drugi nadležni organi, da bi se identifikovali naklonost i šeme u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma.

Efikasne finansijske obaveštajne jedinice moraju biti nezavisne i autonomne u svojim operativnim aktivnostima i treba da:

(a) imaju ovlašćenja i mogućnosti da slobodno obavljaju svoje funkcije, uključujući autonomnu odluku da analizira, zahteva i/ili šalje ili distribuira određene informacije;

(b) u pogledu razmene informacija, budu u stanju da zaključuje sporazume ili da se angažuju samostalno da sarađuje sa drugim nadležnim domaćim organima ili sa stranim partnerima;

(c) imaju različite osnovne funkcije od onih drugih organa; i

(d) bude u stanju da pribavi i koristi resurse neophodne za ispunjavanje svojih funkcija, na individualnoj ili zajedničkoj osnovi, bez bilo kakvog neprikladnog uticaja ili mešanja politike, vlade ili industrije, koji bi ugrozili nezavisnost njenih funkcija.

Karakteristike efikasnog sistema finansijske obaveštajne jedinice su prikupljanje širokog spektra poverljivih finansijskih i drugih relevantnih informacija i njihovo korišćenje za istragu pranja novca, velikih krivičnih dela i finansiranja terorizma. Ovo obezbeđuje pouzdane, tačne i ažurirane informacije, a nadležni organi imaju resurse i veštine da koriste informacije za sprovođenje svojih finansijskih analiza i istraga, za identifikaciju i praćenje imovine i za izradu operativne analize.

Tokom celokupnog analitičkog procesa, dodatne informacije se prikupljaju, obrađuju i analiziraju kako bi se osiguralo da proizvedena inteligencija predstavlja proizvod „dodatne vrednosti“. Ovo važi bez obzira na to koja vrsta analize se sprovodi, bila strateška ili operativna (taktička).

Analiza finansijskih transakcija u FOJ-K je sprovedena na pristupu zasnovanom na riziku, gde se analitička funkcija FOJ-K sprovodi na osnovu niza detaljnih procedura i uglavnom sveobuhvatnih standardnih operativnih procedura od strane iskusnih i kvalifikovanih analitičara, koristeći visoko sofisticirana sredstva informacione i komunikacione tehnologije za unos, skladištenje, saopštavanje informacija, njihovu obradu i distribuciju.

Nadležni organi Kosova u velikoj meri koriste finansijske informacije koje distribuira FOJ-K i druge dostupne i pristupačne podatke za sprovođenje preliminarnih istraga o PN, povezanim krivičnim delima i FT.

U 2021. godini, pokrenuto je ukupno 1.014 slučajeva za analizu:

Pokrenuti slučajevi za analizu 2017-2021					
Pokrenuti slučajevi	2017	2018	2019	2020	2021
Pokrenuti slučajevi na osnovu RTD	147	68	64	261	195
Predloženi i pokrenuti slučajevi na osnovu RTD	0	505	474	868	582
Pokrenuti slučajevi od FOJ-K (koje su dobrovoljno pruženi FOJ-K)	6	4	6	8	8
Pokrenuti slučajevi od spontanij informacija od drugih FOJ	5	5	6	11	17
Zahtevi za razmenu informacija	140	159	167	173	200
Zajednički projekti analiza/istraga sa drugim institucijama za sprovođenje zakona	12	6	5	3	12
Ukupno pokrenuti slučajevi za analizu	310	747	722	1324	1014

Tabela 6: Pokrenuti slučajevi 2017-2021

Strateška analiza je proces razvoja znanja („strateške obaveštajne jedinice“) koje će se koristiti u oblikovanju rada FOJ u budućnosti. Glavna karakteristika strateške obaveštajne jedinice je da se ne odnosi na pojedinačne slučajeve, već na nova pitanja i trendove.

Tokom 2021. godine, FOJ-K je izradila „Vodič za stratešku analizu“. U cilju jačanja ovih analiza, i uz podršku međunarodnih partnera, stručno osoblje FOJ-K je pohađalo posebne obuke za strateške analize.

Vrednost analize se utvrđuje iz njene koristi za „krajnjeg korisnika“, tako da je uspešno predstavljanje nalaza od suštinskog značaja da bi se obezbedilo da analitički rad ima maksimalnu vrednost.

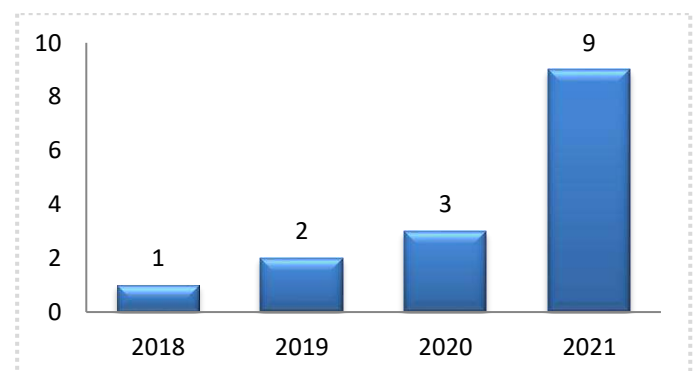
FOJ-K je 18.02.2021. godine usvojila i objavila Vodič za subjekte izvestioce za sprečavanje PN/FT kao i rizika od PN/FT u vezi sa COVID-19, koji sadrži listu pokazatelja koji mogu da pomognu subjektima izvestiocima da identifikuju, prijave i spreče rizike od pranja novca i finansiranja terorizma nastale tokom perioda COVID-19, kao i tipologije trendova i nedavnih slučajeva koji su povezani sa situacijom koja je nastala usled pandemije COVID-19.

FOJ-K sprovodi strateške analize, uglavnom u obliku tipologija, koje pomažu da se poboljša razumevanje rizika. FOJ-K je u 2021. godini pokrenula analiziranje 9 strateških analiza sa ciljem proizvodnje tri ključna proizvoda Strateške analize;

- Opisni proizvodi
- Izveštaji o tipologijama
- Izveštaji o trendovima

Pokrenute strateške analize za analiziranje 2018-2021				
Pokrenuti slučajevi za strateške analize	2018	2019	2020	2021
Opisni proizvodi	-	-	-	2
Izveštaji o tipologijama	-	-	-	2
Izveštaji o trendovima	1	2	3	5
Ukupno	1	2	3	9

Tabela 7: Pokrenute strateške analize 2018-2021

Grafikon 6: Pokrenute strateške analize 2018-2021

Najvažnija dešavanja tokom 2021. godine, u ovoj oblasti, bila su:

- Usvajanje vodiča za subjekte izvestioce za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i rizika od PN/FT u vezi sa COVID-19. Ovaj dokument opisuje nove rizike tokom perioda COVID-19, glavne faktore koji pokreću ove nove rizike tokom perioda COVID-19, kao i tipologije nedavnih trendova i slučajeva koji se odnose na situaciju nastalu sled pandemije COVID-19.
- **Opšte tipologije pranja novca objavljene su tokom 2021. godine.** FOJ-K je rezmatala slučajeve pranja novca koji pokazuju trendove u sektorima identifikovanim kroz Nacionalnu procenu rizika od pranja novca.

Pored toga, FOJ-K u saradnji sa Policijom Kosova i uz podršku PECK III projekta, započela je razvoj Tipologija finansiranja terorizma, proizvod koji je pokrenut po prvi put u zemlji.

Promene u trendovima rizika od PN/FT tokom pandemije COVID-19 praćene su različitim načinima reagovanja vlada, koji uključuju socijalnu pomoć, inicijative za olakšice u poreskim obavezama, mere ograničenja kretanja i putovanja. Preduzimanje ovih mera može da pruži nove mogućnosti kriminalcima i teroristima da obezbede nezakonite prihode i omoguće proces njihovog pranja.

B. OBJAVLJIVANJE, DISTRIBUCIJA I RAZMENA INFORMACIJA

Distribucija obaveštajnih prijava organima za sprovođenje zakona

FOJ distribuira finansijske obaveštajne podatke relevantnim organima kako bi pomogla u otkrivanju mogućih sumnji na pranje novca, druga povezana krivična dela, finansiranje terorizma i finansiranje širenja oružja.

Distribucija finansijskih obaveštajnih podataka agencijama za sprovođenje zakona jedna je od ključnih funkcija FOJ-K. Finansijski obaveštajni podaci omogućavaju našim partnerima za sprovođenje zakona da istraže krivična dela, pranje novca i aktivnosti finansiranja terorizma. Štaviše, oni pružaju osnovu za krivično gonjenje osoba kada je to potrebno.

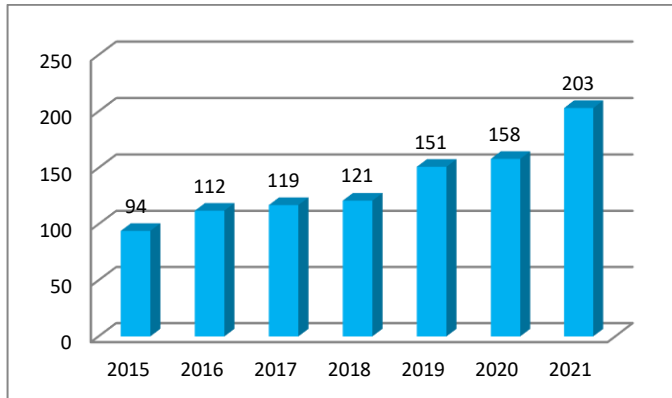
Obaveštajne prijave FOJ-a takođe pružaju profilizaciju prihoda za koje se sumnja da su stečeni kriminalom i prihoda stečenih drugim aktivnostima.

Za razvoj obaveštajnih podataka, FOJ analizira sumnjive transakcije i druge informacije o finansijskim transakcijama. Rezultati analiza IST-a se distribuiraju relevantnim agencijama za sprovođenje zakona kroz poseban izveštaj o distribuciji.

Tokom 2021. godine organima za sprovođenje zakona na dalju istragu su distribuirana 203 obaveštajne prijave ili 28% više u odnosu na prethodnu 2020. godinu (158 prijava distribuirano u 2020. godini).

Prijave koje su distribuirane tokom 2021. godine uglavnom se zasnivaju na tokovima prijavljivanja PST-a koje su subjekti izvestioeci poslali tokom predmetne godine, ali i na PST-ima prethodnih

godina. Ovi izveštaji podležu procesu analize od strane FOJ-K i kada se identifikuju sumnjivi elementi za pranje novca, finansiranje terorizma ili povezana dela, one se distribuiraju agencijama za sprovođenje zakona na dalje istražne radnje.

Grafikon 7: Obaveštajne prijave koje su distribuirane tokom 2015-2021

U tabeli ispod su prikazani podaci prijave koje je FOJ-K distribuirala u poslednjih pet godina (period 2017-2021):

Distribuirane obaveštajne prijave 2017-2021					
Upućene relevantnim institucijama	2017	2018	2019	2020	2021
Policija Kosova	60	57	74	71	84
Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo	4	8	4	18	12
Poreska administracija Kosova	40	33	52	46	76
Carina Kosova	2	2	0	1	4
Obaveštajna agencija Kosova	1	3	3	7	8
Agencija protiv korupcije	3	2	1	0	0
EULEX	2	1	0	0	0
Međunarodne FOJ/Spontane informacije	5	13	15	12	16
Ostalo	2	2	2	3	3
Ukupno	119	121	151	158	203

Tabela 8: Distribuirane obaveštajne prijave/upućene relevantnim institucijama 2017-2021

Pomoć u istrazi pružena agencijama za sprovođenje zakona

FOJ-K takođe pruža pomoć agencijama za sprovođenje zakona, na zahtev. Zahtevi za pomoć od nadležnih institucija krivičnog gonjenja i istrage primaju se u pisanoj formi i uglavnom se odnose na istrage o sumnjivim aktivnostima pranja novca, finansiranja terorizma i povezanih krivičnih dela kao što su utaja poreza, korupcija i primanje mita, trgovina drogom, krijumčarenje, falsifikovanje i piraterija robe, trgovina ljudima, prostitucija,

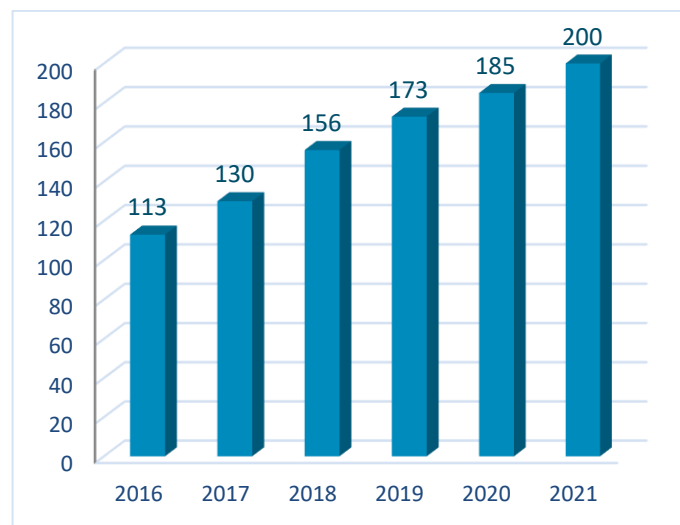
prevara, pljačka i krađa, iznuda i zelenaštvo, sajber kriminal itd.

Tokom 2021. godine, FOJ-K je primila 200 zahteva za razmenu informacija, 8% više nego prethodne godine (185 zahteva u 2020. godini). Kao i uvek, najveći broj zahteva tokom 2021. godine stigao je od Policije Kosova (41% od ukupno primljenih zahteva), zatim slede zahtevi od OAK-a, Carine, Državnog tužilaštva:

Institucije koje su podnale zahteve	Broj zahteva
Policija Kosova	82
OAK	38
Državno tužilaštvo & STRK	19
PAK	1
Carina Kosova	33
ILECUs	12
CBK	10
Ostalo	5
Ukupno	200

Tabela 9: Razmena domaćih informacija 2021

U većini slučajeva, zahtevi za razmenu informacija (IRD) odnose se na istragu pokrenutu od distribucije obaveštajnih podataka FOJ-K dobijenih iz PST-a koje su distribuirane radi dalje istrage agenciji za sprovođenje zakona.

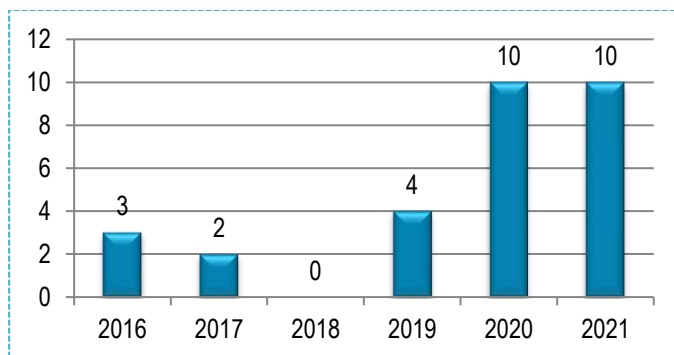
Grafikon 8: Zahtevi za informacije (IRD) podnete od institucija koje saraduju sa FOJ 2016-2021

Sve veći broj informacija koje se razmenjuju između institucija ukazuje na kontinuirani rast međuinstitucionalne saradnje i porast protoka informacija između privatnog sektora i FOJ kako bi potom organi za sprovođenje zakona obezbedili obaveštajne podatke neophodne za sprečavanje i suzbijanje pranja novca i povezana dela, uključujući korupciju, utaju poreza itd.

Razmena informacija i podrška nadzornicima usklađenosti

U cilju nadgledanja, praćenja, tretiranja i ublažavanja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma u finansijskim sektorima, FOJ-K i CBK su razmenili informacije tako što su identifikovali i proverili stvarne vlasnike sa značajnim ili kontrolnim učešćem ili držanjem rukovodećih funkcija u finansijskim institucijama, a sve u funkciji sprečavanja toga da kriminalci i njihovi saradnici poseduju ili budu stvarni vlasnici sa značajnim ili kontrolnim učešćem ili u rukovodećim funkcijama u finansijskim institucijama.

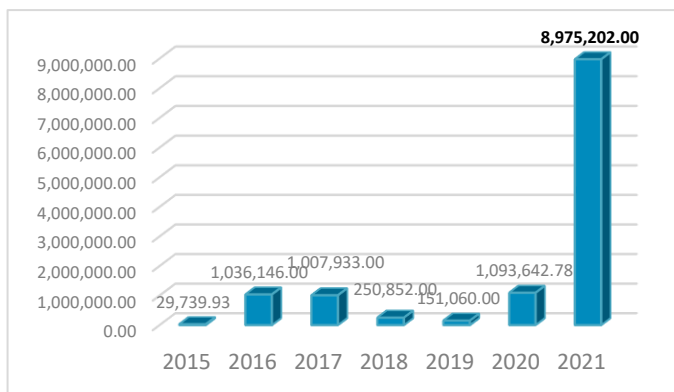
Tokom 2021. godine, CBK je podnela 10 zahteva za razmenu informacija sa FOJ-K:

Grafikon 9: Razmena informacija sa nadzornicima usklađenosti 2016-2021

C. ZAMRZAVANJE BANKARSKIH TRANSAKCIJA I SANKCIJE

Broj uputstva koje je FOJ-K izdala u 2021. godini za obustavu transakcija ili privremeno zamrzavanje transakcija, bio je ukupno 46 naloga za zamrzavanje, u ukupnom iznosu obustavljenih/zamrznutih transakcija od **8.975.202 evra**, što ukazuje na najbolji učinak ikada prikazan od osnivanja FOJ-K.

Grafikon 10: Iznos zamrznutih transakcija/sredstava od strane FOJ-K 2015-2021

Cilj zamrzavanja transakcija je sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i povraćaj prihoda od kriminala.

Vlada Republike Kosovo, u cilju primene međunarodnih sankcija prema određenim pojedincima i subjektima, i u cilju sprečavanja finansiranja terorističkih akata, i zamrzavanja finansijskih sredstava navedenih subjekata ili

Zamrzavanje računa/transakcije 2015-2021							
Nalozi za zamrzavanje	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Broj izdatih uputstava za obustavu transakcije	6	85	3	4	3	31	46
Iznos (EUR)	29,740	1,036,146	1,007,933	250,852	151,060	1,093,643	8,975,202

Tabela 11: Zamrzavanje računa/transakcije 2015-2021.

njihovih pristalica u Republici Kosovo, donela je odluku da primenjuje sankcije koje se sastoje od:

- Zamrzavanje imovine u Republici Kosovo sankcionisanim licima i subjektima;
- Zabrana putovanja sankcionisanim licima; i
- Zabrana licima i subjektima u Republici Kosovo da stave na raspolaganje sredstva, bilo direktno ili indirektno, sankcionisanim pojedincima i subjektima.

FOJ-K je ovlašćena da prima i analizira izveštaje i informacije, kao i da izdaje naloge za neizvršenje transakcije ili da traži od subjekata izvestilaca da prate račune ili poslovne odnose u periodu do tri (3) meseca; ili na dodatni period kao što je utvrđeno od strane FOJ-K (stav 1.12 člana 14. Zakona br. 05/L-096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma).

Tokom 2021. godine, FOJ-K je izdala 9 naloga za praćenje računa ili poslovnih odnosa, koji se sastoje od:

2021. godina	
Nalozi za praćenje izdati od FOJ-K	Br. izdatih naloga
Primena međunarodnih sankcija (Primena odluka Vlade)	3
Primena međunarodnih sankcija (OFAC lista, itd.)	1
Sprečavanje i suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma	5
Ukupno	9

Tabela 10: Nalozi za praćenje izdatih od FOJ-K 2021.

POGLAVLJE III - NADZOR USKLAĐENOSTI

Nadzor usklađenosti subjekata izvestilaca sa zahtevima zakona o sprečavanje PN/FT, predstavlja jedan od glavnih strateških prioriteta FOJ-K.

Efikan nadzor zasnovan na riziku je suštinski element snažnog sistema za sprečavanje i suzbijanje pranja novca.

Nadzornici usklađenosti imaju važnu ulogu u zaštiti finansijskog sistema i drugih sektora od zloupotrebe od strane kriminalaca i terorista:

- povećanjem svesti kod subjekata izvestilaca i razumevanjem rizika od PP/FT, davanjem preporuka za korektivne mere i ohrabrenjem zakonskih obaveznika u korišćenju dobrih praksi,
- sprovođenjem i praćenjem usklađenosti sa obavezama za SPN/SFT, i
- preduzimanjem odgovarajućih mera kada se identifikuju nedostaci.
- Da bi ovu funkciju obavljali efektivno i efikasno, nadzornici treba da primenjuju pristup zasnovan na riziku.

U tu svrhu, FOJ-K uz podršku međunarodnih projekata, izradila je Priručnik za nadzor zasnovan na riziku za sektor ONFOSP i Priručnik i alat za sprovođenje nadzora SPN/SFT zasnovan na rizik za finansijski sektor i sve druge sektore. Saradnja između nadzornih agencija je od suštinskog značaja za uspostavljanje efikasnog nadzornog režima.

NADZOR ZASNOVAN NA RIZIKU

Efikasne strukture za nadzor imaju ključnu ulogu u efikasnosti režima SPN/SFT u zemlji. Pristup vlasti u zemlji se stalno unapređuje i zasniva se na najboljim praksama priznatim na međunarodnom nivou za uspostavljanje nadzornih funkcija u SPN/SFT.

Nadzorni pristup zasnovan na riziku je poznat kao veoma dobra praksa na međunarodnom nivou i predstavlja uslov FATF standarda. Znajući da većina nadzornih agencija, uključujući i Kosovo, imaju ograničene resurse, nadzorni pristup zasnovan na riziku omogućava vlastima da odrede koje su nadzorne aktivnosti najprikladnije na osnovu rizika od neispunjavanja u vezi sa pranjem novca i finansiranjem terorizma, prisutnim u određenom sektoru i relevantnim jedinicama za prijavljivanje.

Nadzorni pristup zasnovan na riziku predstavlja nekoliko strateških prednosti. Ovo ima za cilj da usredsredi ograničene nadzorne resurse na sektore i subjekte sa najvećim rizikom. Ovaj ciljani pristup ima za cilj postizanje najvišeg nivoa ispunjenosti uz minimalnu raspodelu resursa. Subjekti sa niskim rizikom obično dobijaju edukativni materijal, obuke i aktivnosti podizanja svesti, uključujući i preporuke za korektivne mere, dok su inspeksijski resursi u FOJ-K uglavnom usredsređeni na subjekte sa većim rizikom. Primena ovakvog sveobuhvatnog pristupa zasnovanog na riziku, dovešće do situacije u kojoj velika većina subjekata izvestilaca ispunjava zakonske obaveze, dok subjekti koji nisu usklađeni podležu inspeksijskim nadzorima i korektivnim radnjama.

FOJ-K čini sve napore da integriše pristup zasnovan na riziku u sve aspekte izrade nadzornog programa. To će kasnije poslužiti za obavljanje svih nadzornih funkcija.

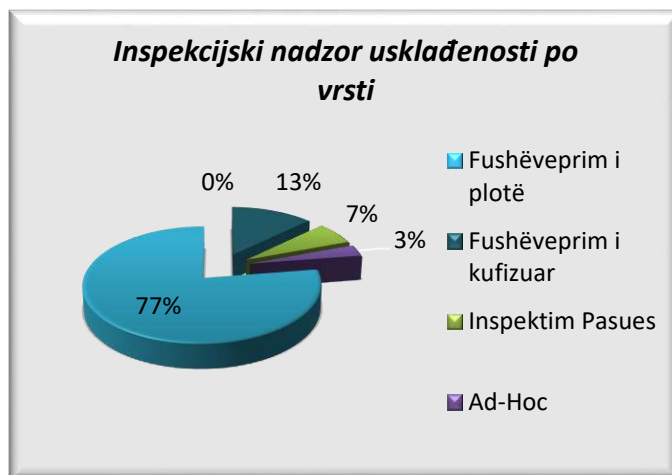
Progresivni pristup nadzoru finansijskog sektora i ONFSSP-ima sadrži aktivnosti koje se kreću od

podizanja svesti, do inspeksijskih nadzora i korektivnih radnji.

Inspeksijski nadzor usklađenosti u zemlji i nadzor na daljinu

Tokom 2021. godine, FOJ-K je preduzela 31 inspeksijski nadzor u zemlji i na daljinu.

Prilagođavajući se merama utvrđenim za prevenciju pandemije COVID-19, inspeksijski nadzori su uglavnom bili fokusirani na one ograničenim, tematskim i daljinskim delokrugom (77% je bilo inspeksijskih nadzora na daljinu) koji su činili većinu inspeksijskih nadzora sprovedenih u 2021. godini.

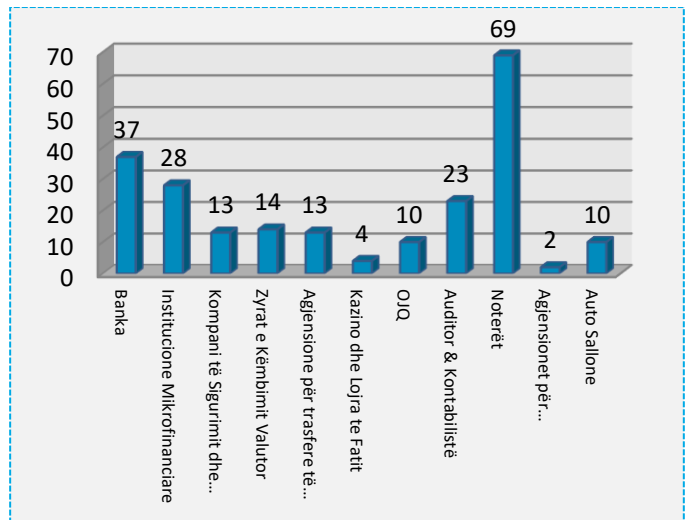

Grafikon 11: Inspeksijski nadzor usklađenosti po vrsti 2021.

Nadzor zasnovan na riziku je izgrađen na opštoj analizi rizika, rangiranjem nadziranih subjekata na osnovu rizika, a vršen je izbor zasnovan na riziku kroz analizu rizika identifikovanih od strane subjekata izvestilaca i rangiranjem na osnovu rezultata procene rizika PN/FT.

Fokus inspeksijskih nadzora u 2021. godini bio je usredsređen na radnje i mere koje treba da preduzmu subjekti izvestioci, usredsređujući se uglavnom na donošenje pisanih internih uredbi i procedura, uspostavljanje kontrola za sprečavanje i otkrivanje pranja novca i finansiranje terorizma i njihovu primenu, postupak brige prema klijentu,

uključujući postupak identifikacije i provere klijenta, postupak prijavljivanja prema članu 26. Zakona o SPN/SFT i slanje informacija u FOJ-K, imenovanje službenika za usklađenost, uključivanje liste pokazatelja koju sastavlja FOJ, za identifikaciju lica i transakcija u vezi sa kojima postoji razlog za sumnju da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, itd.

Grafikon 12: Inspekcijski nadzori usklađenosti u zemlji i na daljinu 2014 – 2021.

U donjoj tabeli su prikazani podaci za inspekcijske nadzore u zemlji i na daljinu za period 2016-2020.

Inspekcijski nadzori u zemlji i na daljinu za period 2017-2021

Nadzirani subjekti izvestioci	2017		2018		2019		2020		2021	
	Zemlja	Daljina	Zemlja	Daljina	Zemlja	Daljina	Zemlja	Daljina	Zemlja	Daljina
Banke	1	10	-	-	1	2	1	-	2	-
Mikrofinansijske institucije	-	15	3	-	1	-	-	-	1	-
Osiguravajuća društva i životna osiguranja	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-
Menjačnice	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Agencije za transfer novca	1	5	-	-	1	-	1	-	-	-
Kazina i igre na sreću	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
NVO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Revizori & Računovođe	-	-	-	-	-	-	-	19	2	-
Javni beležnici	12	-	6	-	-	17	-	-	-	24
Agencije za nekretnine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Auto saloni	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-
Inspekcijski nadzori u zemlji i na daljinu	14	30	13	1	5	20	12	19	7	24
Ukupno inspekcijski nadzori usklađenosti	44		14		25		31		31	

Tabela 12: Inspekcijski nadzori usklađenosti u zemlji i na daljinu 2017-2021.

Administrativne kazne i korektivne mere

Nakon svakog nadzora usklađenosti, FOJ-K i drugi nadzornici definisani Zakonom o SPN/SFT, kako je definisano u zakonu, mogu da:

- preporučuju korektivne mere;
- izriču administrativne kazne; ili
- procesiraju pitanje u krivični postupak.

Neuspeh subjekata izvestilaca definisanih u članu 16. Zakona br. 05/L-096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, za poštovanje zakonskih obaveza propisanih ovim zakonom, koja nisu krivična dela, predstavljaju administrativna

kršenja koja su klasifikovana kao veoma ozbiljna kršenja, ozbiljna kršenja i lakših kršenja.

FOJ-K je tokom 2021. godine, u cilju ublažavanja rizika i preduzimanja korektivnih mera, izdao značajan broj preporuka za korektivne mere koje treba da preduzmu subjekti izvestioci, i uspostavljene administrativne mere.

Nadziranim subjektima dato je ukupno 130 preporuka za korektivne mere, dok je izrečena 1 administrativna kazna u novčanom iznosu od ukupno 10.000 eura.

Administrativne kazne i korektivne mere 2021			
Subjekti izvestioci	Preporuke za korektivne mere	Broj administrativnih kazni	Novčana vrednost izrečenih kazni (evro)
Banke		1	10,000
Mikrofinansijske institucije	2		
Menjačnice	4		
Revizori & Računovođe	12		
Javni beležnici	112		
Ukupno	130	1	10,000

Tabela 13: Administrativne kazne i korektivne mere 2021.

Prilikom utvrđivanja administrativne kazne uzimaju se u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući stepen i trajanje neusklađenosti, stepen odgovornosti, finansijska moć subjekta izvestioca,

gubici koji su prouzrokovani kao rezultat kršenja, prethodna kršenja kao i nivo saradnje subjekta izvestioca.

Usvajanje službenika usklađenosti za SPN/SFT

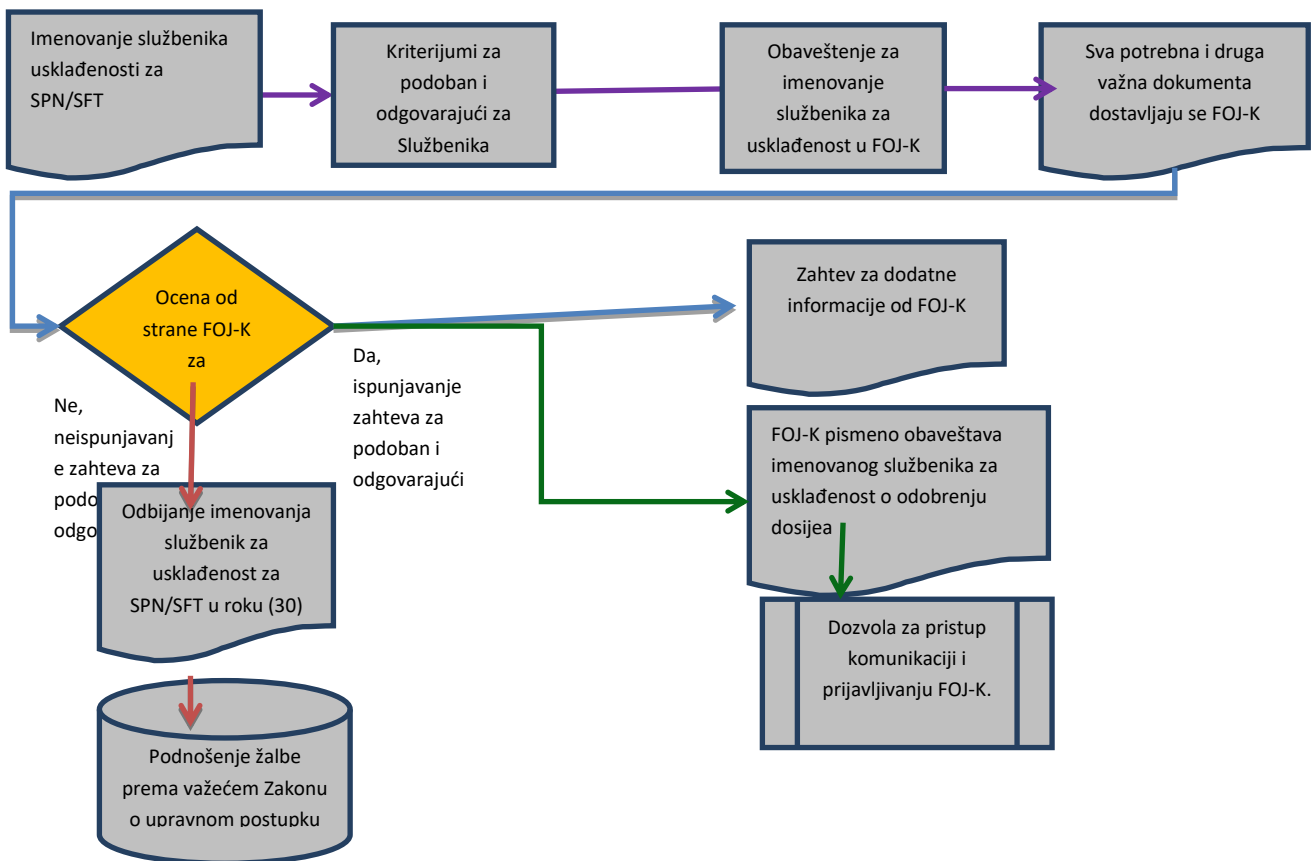
Uredbom o funkciji usklađenosti i kriterijumima za podobnost i ispravnost službenika za usklađenost definisano je:

- funkcija usklađenosti za sprečavanje pranja novca i suzbijanje finansiranja terorizma,
- Uloga Upravnog odbora/Ekvivalentnog rukovodioca,
- Uloga visokog rukovodstva u subjektima izvestiocima,
- Dužnosti i odgovornosti službenika usklađenosti za SPN/SFT,

- Kriterijumi za podoban i odgovarajući za Službenika usklađenosti za banke i finansijske institucije,
- Lista ključnih pokazatelja rizika i ključnih pokazatelja učinka u pogledu usklađenosti PN/FT,

Tokom 2021. godine primljene su ukupno 23 prijave za usvajanje službenika usklađenosti, i sve su usvojene.

Proces ispunjavanja kriterijuma za podoban i odgovarajući od strane službenika imenovanog za SPN/SFT je kao u nastavku:

Grafikon 13: Proces usvajanja službenika usklađenosti za SPN/SFT za podoban i odgovarajući.

Podizanje svesti, obuka i komunikacija o SPN/SFT i jačanje javno-privatnog i javno-javnog partnerstva

Podizanje svesti i unapređenje sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma vrši FOJ-K jačanjem javno-privatnog partnerstva, razvojem komunikacije i obezbeđujući za društvo, a posebno za subjekte izvestioce, sveobuhvatne i tačne informacije o prirodi, stepenu i uticaju pranja novca i finansiranja terorizma, dostupne preventivne mere i zakonske odgovornosti subjekata izvestilaca. FOJ-K promovise aktivno učešće društva.

Podizanje svesti i senzibilizacija u vezi sa sprečavanjem pranja novca, povezanih krivičnih dela i finansiranja terorizma predstavlja jedan od specifičnih ciljeva strateških prioriteta FOJ-K.

Dana 28.01.2021. godine, FOJ-K je uz podršku UNDP-a organizovala seminar pod nazivom „Tretiranje politički izloženih osoba kao klijenata, identifikacija sumnjivih klijenata i aktivnosti i Tipologije pranja novca - Najbolje prakse iz privatnog i javnog sektora“. Učesnici preko 150+ svi predstavnici privatnih banaka Kosova, drugih subjekata izvestilaca, privatnog sektora i javnih institucija.

Finansijsko obaveštajna jedinica (FOJ-K) u saradnji sa Udruženjem mikrofinansijskih institucija Kosova (UMFUK), u okviru redovne obuke i podizanja svesti o sprečavanju pranja novca, srodnih krivičnih dela i finansiranja terorizma kao i obavezama subjekata izvestilaca u pogledu zakonskih obaveza, dana 05.03.2021. godine, održali su radionicu na temu „Nacionalna procena rizika za sprečavanje pranja novca i suzbijanje finansiranja terorizma, tipologije i rizici za PN/FT koje se odnose na Covid-19“. Na ovoj radionici je bilo prisutno (12) dvanaest učesnika iz MFI, među kojima su, pored službenika za usklađenost za SPN/SFT, bili i službenici kao rukovodioci filijala, kao i iz IT sektora.

Dana 07.06.2021. godine, FOJ-K je uz podršku UNDP-ua, organizovala vebinar „Šeme pranja novca virtuelnim valutama“. Vebinar je istraživao nove trendove u šemama pranja novca koje uključuju virtuelne valute i kriptovalute, i kako najbolje identifikovati sumnjive kriminalne aktivnosti kako od strane organa za sprovođenje zakona/finansijskih regulatora i usklađenost javnog sektora tako i od strane profesionalaca za sprečavanja pranja novca. Učesnici su bili predstavnici svih privatnih banaka na Kosovu i drugih subjekata izvestilaca iz privatnog sektora, agencija za sprovođenje zakona koje se bave istragama finansijskog kriminala, Finansijsko obaveštajne jedinice, Poreske i carinske uprave i Centralne banke.

Dana 10. juna 2021. godine organizovana je onlajn konferencija na kojoj je lansirana Nacionalna procena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na Kosovu. Događaj je imao za cilj da se organima za sprovođenje zakona iz tužilaštva, policije, poreskih i carinskih uprava, zatim CBK-u i privatnom sektoru, predstave nalazi prve nacionalne procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, koju je usvojila Vlada. Predstavnici finansijsko obaveštajnih jedinica iz Albanije, Bugarske, Severne Makedonije, Turske i Slovenije, podelili su svoje komentare o proceni Kosova i svoja iskustva tokom procena u svakoj od ovih zemalja u regionu.

Dana 16.09.2021. godine, FOJ-K uz podršku Projekta protiv privrednog kriminala (PECK III) održala je vebinar „Predstavljanje tipologija finansiranja terorizma“. Oko 90 učesnika iz različitih javnih institucija, uključujući organe za sprovođenje zakona, civilno društvo i subjekte izvestioce iz bankarskog/nebankarskog sektora, sticalo je korist od vodiča za preventivne mere finansiranja terorizma i prezentacije praktičnih slučajeva i tipologija. Tipologije su razvijene kroz blisku saradnju i veliki doprinos Finansijsko obaveštajne jedinice (FOJ) i policije. Vlasti su posvećene da uzmu u obzir preporuke Radne grupe za finansijsku akciju i preduzmu neophodne radnje za dalje usklađivanje sa međunarodnim standardima.

U Američkoj privrednoj komori je 15. decembra 2021. godine održan forum na temu „Sprečavanje pranja novca u ekonomiji“ i njihov uticaj, ovaj forum koji je izazvao veliko interesovanje poslovanja. Forum je organizovan u saradnji sa Američkom privrednom komorom na Kosovu.

FOJ-K je 25. do 26. novembra i 9. do 10. decembra 2021. godine, uz podršku PECK III, organizovala dve aktivnosti obuke/radionice sa bankarskim sektorom i agencijama za sprovođenje zakona. Savet Evrope pružala smernice za identifikaciju krajnjih stvarnih vlasnika kosovskim vlastima.

FOJ-K je 02.08.2021. godine održala sastanak sa predstavnicima Komore javnih beležnika u cilju diskusija o organizaciji određenih obuka za javne beležnike u različitim regionima.

Dana 25.02.2021. godine, FOJ-K je održala sastanak sa Udruženjem banaka Kosova (UBK) na kojem je dnevni red sastanka bio:

- Tretiranje NVO-a od bankarskog sektora;
- Mogućnost prijavljivanja na osnovu izvršioca transakcije (conductor base) a ne na osnovu računa (account base);
- Institucije elektronskog novca;

U cilju unapređenja saradnje između javnih institucija od interesa u oblasti razmene katastarskih i imovinskih informacija, dana 11. marta 2021. godine u prostorijama Kosovske katastarske agencije, održan je radni sastanak sveobuhvatnih delegacija Kosovske katastarske agencije, Poreske administracije Kosova, Finansijsko obaveštajne jedinice, Ministarstva finansija, UNDP-a. Glavna tema sastanka je bila razmatranje mogućnosti za dopune Zakona o upravljanju javnim finansijama, kao način oslobađanja od plaćanja katastarskih proizvoda i usluga Kosovske katastarske agencije za javne institucije, odnosno za Poresku administraciju Kosova, Policiju Kosova, EULEX, Agenciju protiv korupcije, Obaveštajnu agenciju Kosova, osnovne sudove, Posebnu komoru Vrhovnog suda, Sudski savet Kosova, Tužilački savet Kosova, Finansijsko obaveštajnu jedinicu. Na sastanku, stranke su se složile da se ova pitanja adresiraju na još višim instancama, dok je u tu svrhu predloženo proširenje mreže saradnika iz javnih institucija.

Pored toga, FOJ-K je održala i druge sastanka za podizanje svesti sa Opštinskom katastarskom kancelarijom u Prištini; sa OKK Lipljan i OKK Uroševac.

Dana 20. oktobra 2021. godine, Udruženje banaka Kosova je održalo konsultativni sastanak na kojem se razgovaralo o pitanju Nacrta zakona o elektronskoj identifikaciji kao i povezanosti ovog zakona sa oblašću AML-a. Pored FOJ-K, na sastanak su bili pozvani i predstavnici Centralne banke Kosova, Ministarstva ekonomskog razvoja (kao predlagač ovog nacrta zakona) i predstavnici Sudskog saveta Kosova.

POGLAVLJE IV - NACIONALNA PROCENA RIZIKA (NPR)

Rizici od pranja novca i finansiranja terorizma se smatraju i, kad god je potrebno, koordiniraju se aktivnosti u okviru zemlje za suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma i širenja.

Karakteristike efikasnog sistema procene rizika uključuju identifikaciju, procenu i pravilno razumevanje njegovih rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i koordinira unutar zemlje aktivnosti koje treba sprovesti za ublažavanje ovih rizika. Ovde su uključeni angažovanje nadležnih organa i drugih relevantnih organa; korišćenje širokog niza pouzdanih izvora informacija; korišćenje procene/procene rizika kao osnov za postavljanje i određivanje prioriteta politika i aktivnosti SPN/SFT; i saopštavanje i sprovođenje ovih politika i aktivnosti na koordinisan način putem odgovarajućih kanala. Isto tako, relevantni nadležni organi sarađuju i koordiniraju politike i aktivnosti za suzbijanje finansiranja širenja. Vremenom, ovo rezultira značajnim ublažavanjem rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

NACIONALNA PROCENA RIZIKA (NPR) I AKCIONI PLAN

Tokom 2021. godine, FOJ-K je izradila Akcioni plan za adresiranje nalaza Izveštaja o nacionalnoj proceni.

Ovaj Akcioni plan je integrisan u revidirani Akcioni plan Nacionalne strategije Republike Kosovo za sprečavanje neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i privrednog kriminala 2019-2023.

Štaviše, u cilju ublažavanja i upravljanja rizikom od PN/FT, tokom 2021. godine, FOJ-K je podelila Izveštaj o nacionalnoj proceni subjektima izvestiocima, organima za sprovođenje zakona i regulatornim i nadzornim institucijama.

Dana 10. juna 2021. godine, Finansijsko obaveštajna jedinica, u partnerstvu sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) na Kosovu kroz svoj projekat Podrške naporima protiv korupcije na Kosovu (SAEK III), organizovala je konferenciju za lansiranje Nacionalne procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma.

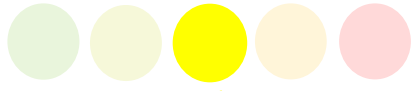

Aktivnost je imala za cilj predstavljanje, po prvi put, nalaza Nacionalne procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma koju je usvojila Vlada, agencijama za sprovođenje zakona i privatnom sektoru. Predstavници finansijskog obaveštajnih jedinica iz Albanije, Bugarske, Severne Makedonije, Turske i Slovenije izneli su svoje komentare na procenu Kosova.

Prezentacija zemalja regiona o procesu NPR-a i koraci koje su preduzeli u sprovođenju mera bili su od velike vrednosti za državne organe.

Suštinski element režima SPN/SFT je adekvatna i efikasna procena rizika. Procena rizika je osnov proporcionalnog okvira zasnovanog na riziku od SPN/SFT. Subjekti izvestioci treba da imaju jasno razumevanje rizika i nedostataka PN/FT sa kojima se suočavaju tokom poslovanja. Procena rizika je

dokument od suštinskog značaja za celokupan režim SPN/SFT.

Stepen rizika od pranja novca iz opisanih krivičnih dela:

Opisana krivična dela	Stepen rizika
Utaja poreza Korupcija i mito	 Izuzetno visok
Trgovina drogom Krijumčarenje Falsifikovanje i piraterija robe Trgovina ljudima Prostitucija	 Visok
Prevara Pljačka i krađa Iznuda i zelenaštvo Sajber kriminal	 Srednji
Nezakonita trgovina oružjem Ekološki kriminal	 Nizak
Falsifikovanje novca Nezakonita trgovina ukradenom robom Falsifikovanje	 Izuzetno nizak

Grafikon 14: Stepen rizika od pranja novca i opisana krivična dela

POGLAVLJE V - SEKTORSKE TIPOLOGIJE

Tipologije pranja novca deo su napora Finansijsko obaveštajne jedinice da smanji stepen korupcije, neformalne ekonomije i drugih povezanih krivičnih dela PN/FT i da ojača mehanizme praćenja i nadzora institucija, subjekata izvestilaca na efikasan, transparentan i odgovoran način.

Opšte tipologije pranja novca objavljene su tokom 2021. godine. FOJ-K je razmatrala slučajeve pranja novca koji pokazuju trendove u sektorima identifikovanim kroz Nacionalnu procenu rizika od pranja novca. Slučajevi ilustrovani u tipologiji opisuju elemente koje treba identifikovati tokom tretiranja sumnjivih klijenata i finansijskih aktivnosti. Izdanje će poslužiti kao dragocena referenca za privatni i javni sektor u vršenju internih kontrola i proceni rizika od pranja novca.

Sledeći odeljak ilustruje rizike od pranja novca u okviru različitih ekonomskih sektora Kosova. U tu svrhu prikazani su ilustrativni slučajevi, uz analizu rizika koji oni predstavljaju, kao i trendova u razvoju.

Određeni nefinansijski sektori i samostalne profesije (ONFSSP)

U sledećom pododeljku su razmatrani specifični rizike za pranje novca samostalnih profesionalaca u kategoriji ONFSSP. Ove subjekte FATF klasifikuje kao takve jer oni poseduju rizik od pranja novca i finansiranja terorizma, i ne klasifikuju se kao finansijske institucije.

Određeni nefinansijski sektori i samostalne profesije su:

- a) agenti za nekretnine i posrednici u nekretninama;
- b) advokati i javni beležnici;
- c) računovođe, revizori i poreski savetnici;
- d) fond i pružaoci usluga;
- e) prodavci plemenitih metala i trgovci dragim kamenjem;
- f) fizička i pravna lica koja trguju robom kada primaju uplate u gotovini u iznosu od deset hiljada (10.000) evra ili više.

Advokati

Priroda i razmere usluga koje pružaju advokati su široki. Ovi stručnjaci su kvalifikovani da savetuju građane o zakonima i zastupaju ih na sudu.

Od advokata se može tražiti da pomažu u strukturiranju i dizajnu transakcija koje imaju za cilj da prikriju prirodu i poreklo sredstava. Kriminalne organizacije mogu delovati u različitim razmerama. Veće organizacije imaju mnogo sredstava za čišćenje i ovaj zadatak može biti teško izvodljiv bez pomoći advokata i računovođa. Shodno tome, većina tipologija predstavljenih u ovom dokumentu može u nekom trenutku pretpostaviti svesno savetovanje/posredovanje ovih stručnjaka.

Signali alarma za SPN

Advokati mogu biti uključeni u kriminalne aktivnosti kroz različite delatnosti, jer usluge koje pružaju kreću se od izrade ugovora o radu, do osnivanja kompanija i zastupanja klijenata.

Kriminalci mogu pokušati da pomešaju ili prikriju veze između profita stečenog krivičnim delom i počinioca krivičnih dela uspostavljanjem korporativnih instrumenata ili drugih pravnih aranžmana (tj. povereničkih fondova). Kriminalci mogu koristiti transfere imovine da služe kao pokriće za transfere nezakonitih sredstava (raslojavanje) ili kao konačne investicije ovog profita nakon što su oprani prihodi stečeni krivičnim delima (integracija).

Kriminalci mogu koristiti ove stručnjake za obavljanje raznih finansijskih operacija u njihovo ime (npr. gotovinski depoziti, operacije razmene valuta, kupovina i prodaja akcija).

Poteškoće u pribavljanju dokumentacije potrebne za identifikaciju klijenta predstavlja jedan od glavnih signala za alarm za SPN.

Kriminalci su zainteresovani da prikriju svoj identitet i/ili da svoj nezakonit profit pozicioniraju što je moguće dalje od sebe. Advokati postaju korisni u ovom zadatku jer oni često postaju posrednici. Na ovaj način, poznavanje vašeg klijenta ne treba da bude ograničeno samo na pravilno identifikovanje stranaka, već i na razumevanje izvora imovine i izvora sredstava. Veruje se da je fiktivna dokumentacija koja im služi za to, jedna od najčešćih signala za alarm. Kriminalci takođe mogu izraziti zainteresovanost za osnivanje previše složenih pravnih lica u zemljama sa slabim državnim nadzorom.

Advokati treba da tumače ove interese kao signale za alarm sve dok ne postoje razlozi za pravnu konfiguraciju ovih lica osim prikrivanja stvarnog vlasništva nad imovinom.

Računovođe i revizori

Profesionalne računovođe u javnoj praksi mogu pružiti širok spektar usluga, koje uključuju usluge revizije i osiguranja; vođenje evidencije i izradu godišnjih i periodičnih obračuna, kao i rad na poresku usklađenost; povereničke i kompanijske usluge.

Veće međunarodne računovodstvene firme koje posluju na Kosovu generalno primenjuju svoje politike SPN/SFT na globalnom nivou, dok manje kompanije pokazuju više praznina u svom znanju o riziku od PN/FT koji su prikazani od strane klijenata, kao i o njihovim obavezama u sistemu SPN/SFT.

Nedostatak prijavljivanja PST-a može biti znak da ima malo PN u vezi sa sektorom, ali ima veće šanse da bude nedostatak kontrole i razumevanja SPN/SFT u ovom sektoru.

Signali alarma za SPN

Neke od usluga koje pružaju ovi stručnjaci su osetljivije na rizike od pranja novca.

Kada je reč o računovođama i revizorima, kriminalci mogu biti zainteresovani da dobijaju savete o tome kako da minimiziraju poreske obaveze ili stave sredstva tamo gde se ne kontrolišu, kako bi izbegli buduće poreske obaveze.

Kriminalci takođe mogu biti zainteresovani za dobijanje potvrda o lažnim finansijskim izveštajima, maskirajući tako stvarni finansijski učinak poslovnih subjekata.

Javni beležnici

Notari su izloženi značajnom riziku uzimajući u obzir razmere i značaj sektora nekretnina i građevinarstva na Kosovu.

Javni beležnici mogu biti uključeni u sve transakcije koje se odnose na prodaju pokretne i nepokretne imovine, uključujući nepokretnosti, i kao takvi imaju dodatnu ulogu u preventivnom režimu za transakcije o nepokretnostima.

Ovi stručnjaci imaju tendenciju da imaju važnu ulogu u sektoru ONFSSP, jer su uključeni u većinu transakcija koje se odnose na osnivanje kompanija i prenos nekretnina.

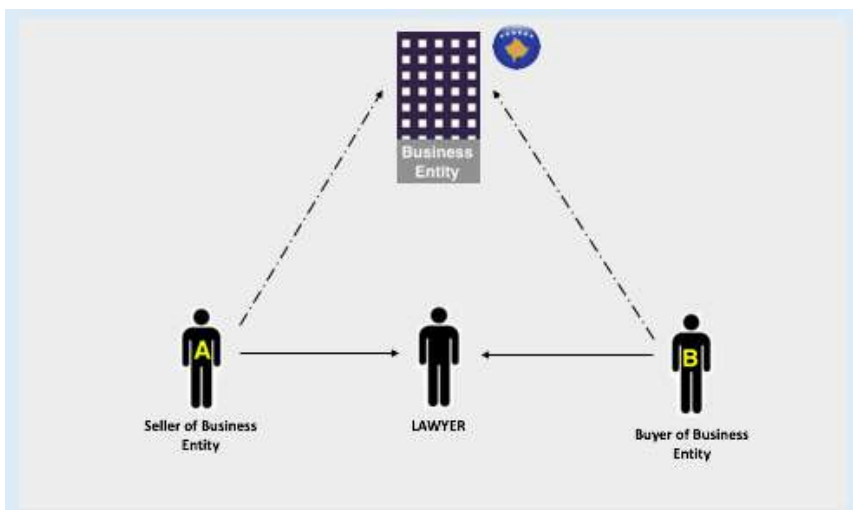
Signali alarma za SPN

Javni beležnici nisu direktno uključeni u pranje prihoda, već deluju kao lica koja omogućavaju pranje novca. Opšti slučaj je kupovina nekretnine po manje ocenjenoj ceni, pri čemu se cena prihvata kod javnog beležnika. Nezakoniti profit će se zatim koristiti za plaćanje preostalog dela „ispod stola“. Kasnije se imovina može prodati po punoj ceni.

Javni beležnici su uvek uključeni u ove transakcije, ali nisu uvek svesni krivičnih implikacija.

Sledeće tipologije prikazuju neke od rizika od pranja novca na Kosovu u sektoru ONFSSP-a:

Tipologija I

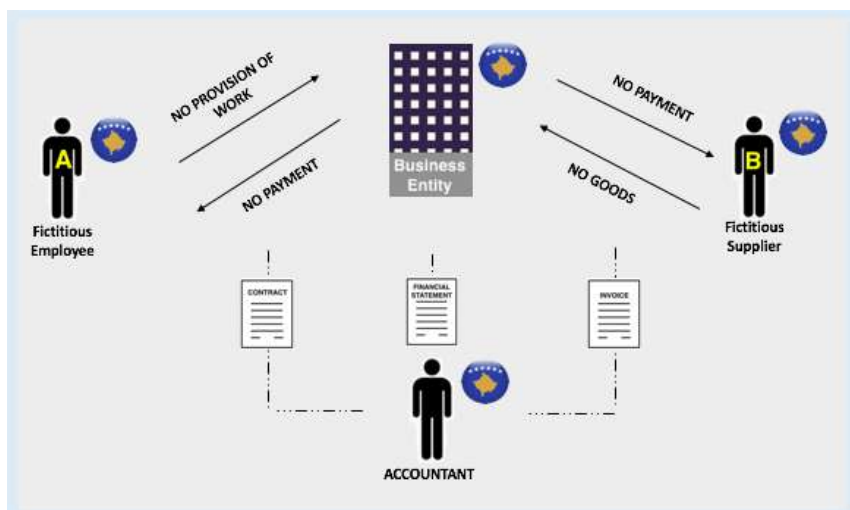
Lice A, zainteresovano za prodaju privrednog subjekta na Kosovu, i lice B, zainteresovano za njegovu kupovinu, vrše transakciju preko pravne firme.

Prema izvoru sredstava lica B, godišnji prihodi od sopstvenog poslovanja nemaju logičnu vezu sa iznosom koji poseduje za kupovinu privrednog subjekta. Sredstva za kupovinu su sumnjivog porekla.

POKAZATELJ VISOKOG RIZIKA

- ✓ Nejasan izvor sredstava – subjekti izvestioci treba da daju sve od sebe da upoznaju klijenta i znaju njegov izvor sredstava.

Tipologija II

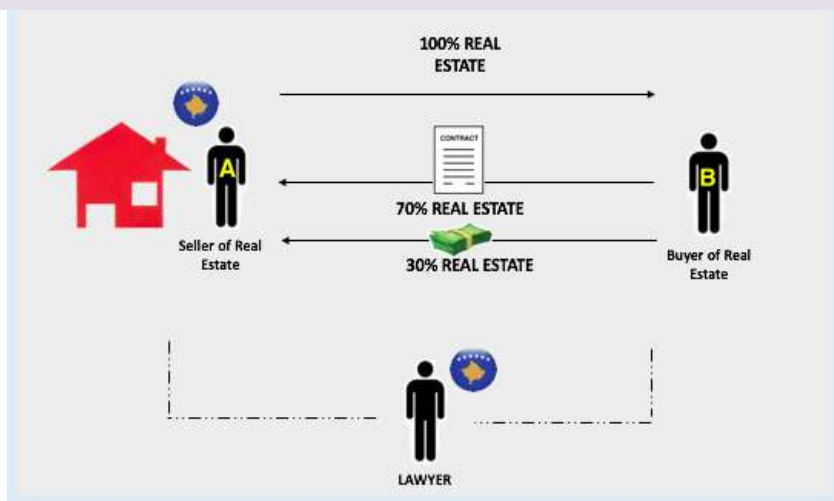

Fiktivne obaveze su nastale pod nadzorom računovode. Privredni subjekat je angažovao fiktivnog dobavljača i fiktivnog radnika koji su pristali da budu stranke u šemi po kojoj bi privredni subjekat obračunavao fiktivne troškove u bilansu uspeha (tj. rashode za isplatu zarada/troškovi prodane robe).

Ovo lažno povećanje rashoda smanjilo je oporezive prihode i tako poslužilo kao instrument za izbegavanje plaćanja poreza.

POKAZATELJI VISOKOG RIZIKA

- ✓ Neusklađenost između imovine i obaveza – lažne obaveze se stvaraju radi smanjenja oporezivih prihoda. Smanjenje oporezivih prihoda umanjuje poreske obaveze privrednog subjekta. Država prima manje prihode, dok privredni subjekat nema povećanja obaveza i rashoda.

Javni beležnik posredovao u prodaji nekretnine na Kosovu. Prema ugovoru, cena imovine ima znatnu manju vrednost ispod tržišne vrednosti. Porez je plaćen na ovu cenu (70% cene nekretnine).

Lica A i B, uz pomoć javnog beležnika, dogovaraju se za dodatnu uplatu u gotovini koja nije uknjižena za preostalih 30 odsto cene prema tržišnoj vrednosti imovine. Na ovu gotovinsku transakciju se ne plaća porez.

POKAZATELJI VISOKOG RIZIKA

- ✓ Cena nekretnine je netačna – zvanična cena transakcije nepokretnosti je znatno niža/viša od tržišne cene. Ako je znatno niža, stranke u transakciji mogu biti zainteresovane za smanjenje poreskih obaveza; ako je znatno veća, stranke mogu biti zainteresovane da simuliraju veće troškove da bi zatražile poreske olakšice.

POGLAVLJE VI - DOMAĆA I MEĐUNARODNA SARADNJA

Konkretni rezultati u suzbijanju pranja novca i finansiranja terorizma mogu se postići samo kroz uspostavljanje jakih multidisciplinarnih platformi saradnje. Domaći mehanizmi saradnje između više agencija funkcionišu ako su zasnovani na potpunom prepoznavanju dodane vrednosti koju donosi razmena informacija i najboljih praksi, koje proizilaze iz zajedničkih aktivnosti/napora. Kosovske vlasti su uspostavile niz mehanizama za procenu rizika, i sa sveobuhvatne i sa sektorske tačke gledišta; uspostavljeni su mehanizmi na periodičnoj i kontinuiranoj osnovi.

Pored saradnje na nacionalnom nivou, FOJ-K saraduje i sa međunarodnim partnerima. Ova saradnja je jedan od ključnih uslova za pružanje finansijskih informacija koje generišu korisne finansijske obaveštajne podatke.

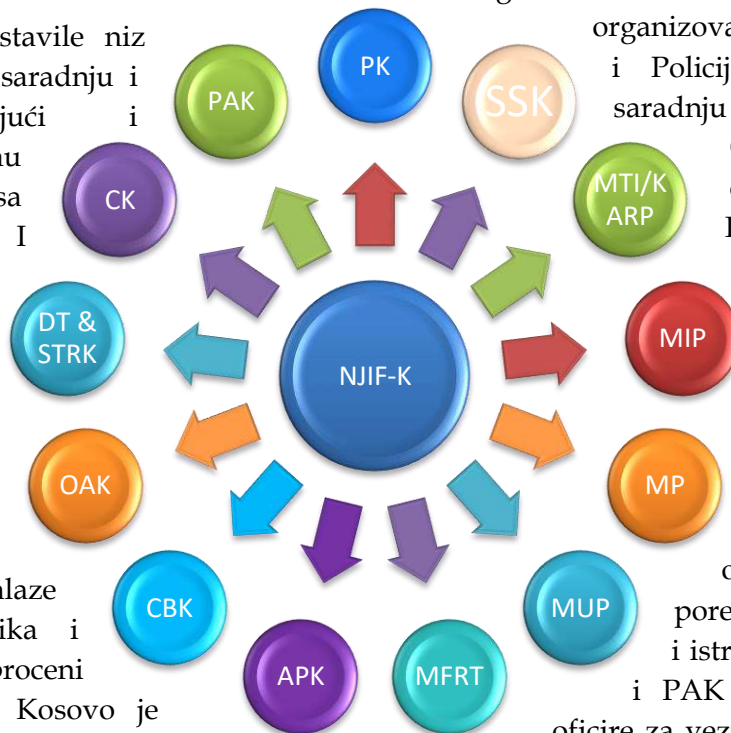
DOMAĆA SARADNJA I KOORDINACIJA

Jačanje javno-javnog partnerstva ostaje među strateškim prioritetima FOJ-K. Saradnja FOJ-K sa drugim nadležnim organima proteže se, između ostalog, na tri glavne vrste saradnje:

- Saradnja sa nadležnim organima koji imaju funkcije i nadležnosti za istragu i/ili krivično gonjenje pranja novca, povezanih krivičnih dela, finansiranja terorizma i zaplenu/zamrzavanje i oduzimanje imovine stečene krivičnim delima;
 - Saradnja sa nadležnim organima koji imaju nadzorne odgovornosti za SPN/SFT i nadležnim organima koji primaju prijave za prekogranični transport gotovine i pregovaračke instrumenata;
- Saradnja sa drugim nadležnim državnim organima sa posebnim nadležnostima za suzbijanje pranja novca i/ili finansiranja terorizma.

Kosovske vlasti su uspostavile niz mehanizama za državnu saradnju i koordinaciju, uključujući i mehanizme za procenu rizika, i sa sveobuhvatne i sa sektorske tačke gledišta. I takođe su uspostavljeni su mehanizmi na periodičnoj i kontinuiranoj osnovi. Takođe i mehanizmi za koordinaciju domaćih politika za SPN/SFT.

Kao odgovor na nalaze Nacionalne procene rizika i Izveštaja o međusobnoj proceni (MER), Vlada Republike Kosovo je osnovala Radnu grupu za koordinaciju aktivnosti u oblasti državnih politika za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma i utvrđivanje dugoročnih i kratkoročnih politika, na čelu sa FOJ-K za odgovarajuće praćenje

spvođenja preporuka Izveštaja o proceni, kako bi mu se omogućilo da preispita efikasnost nacionalnog sistema i da daje preporuke u skladu sa članom 14. Zakona br. 05/L - 096 o SPP/SFT.

Tokom 2021. godine, u cilju povećanja međuinstitucionalne saradnje i koordinacije na osnovu identifikovanih rizika, održano je sedam koordinacionih sastanaka na osnovu identifikovanih rizika.

Policija Kosova (PK) je odgovorna, između ostalog, za obezbeđivanje javnog reda i bezbednosti, suzbijanje organizovanog kriminala i garantovanje integriteta granica. Saradnja FOJ-K sa PK proteže se uglavnom na Upravu za istraživanje privrednog kriminala i korupcije (UIPKK), koja uključuje Sektor za finansijske istrage i Jedinicu PN, koja se posebno bavi finansijskim kriminalom i pranjem novca, kao i Sektor za istrage integrisanih finansijskih usluga, koji je nadležan za sprovođenje

istraga o krivičnim delima u vezi sa organizovanim kriminalom. FOJ-K i Policija Kosova su razvili saradnju i preko oficira za vezu. Oko 41% svih obaveštajnih prijava FOJ-K dostavlja PK-u radi dalje istrage.

Poreska administracija Kosova (PAK) je centralni organ koji je odgovoran za naplatu poreskih prihoda na Kosovu i istragu utaje poreza. FOJ-K i PAK su ponovo imenovali oficire za vezu. Oko 37% finansijskih obaveštajnih prijava koje se odnose na sumnje u utaju poreza se distribuiraju PAK-u radi dalje istrage.

Carina Kosova (CK), između ostalog, nadgleda i obezbeđuje sprovođenje obaveznog prijavljivanja kretanja monetarnih instrumenata unutar i van Kosova. FOJ-K i DK su razmenili oficire za vezu. Oko 17% finansijskih obaveštajnih informacija FOJ-K distribuirala Carini Kosova.

Centralna banka Kosova (CBK) promovira i održava stabilnost finansijskog sistema, platnog sistema, kao i stabilnost cena. Centralna banka je takođe nadzorni organ za sve finansijske institucije na Kosovu, uključujući bankarske i nebankarske kreditne institucije, pošiljaocce novca, menjačnice i osiguravajuća društva.

Kancelarija Državnog tužioca (DT) je nezavisna institucija sa nadležnostima i odgovornostima za krivično gonjenje lica optuženih za izvršenje krivičnih dela ili drugih akata utvrđenih zakonom. **Specijalno tužilaštvo (STRK)** ima isključive nadležnosti da istražuje i da krivično goni, između ostalog, pranje novca i finansiranje terorizma. Saradnja FOJ-K sa Osnovnim tužilaštvima je uspostavljena posebno za praćenje i identifikaciju skrivene imovine proistekle iz nezakonitih aktivnosti i koja se može koristiti za zamrzavanje i zaplenu.

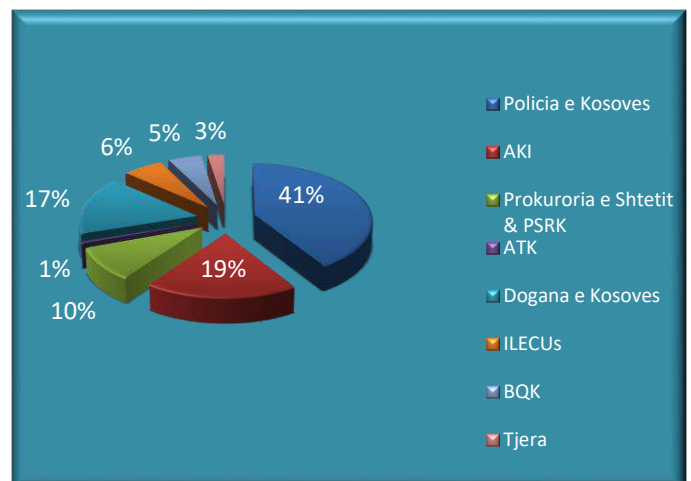
Obaveštajna agencija Kosova (OAK) je osnovana kao bezbednosna i obaveštajna služba na Kosovu. OAK ima pravni status i nadležnosti da deluje na celoj teritoriji Kosova. OAK prikuplja informacije o bezbednosnim pretnjama na Kosovu: terorizmu, organizovanom kriminalu, krijumčarenju itd. FOJ-K i OAK su razmenili oficire za vezu. Pored toga, u cilju povećanja saradnje i jačanja mera državne bezbednosti, FOJ-K i OAK su 14.10.2021. godine zaključili ugovor o oficiru za vezu. U FOJ-K trenutno deluju dva oficira za vezu OAK-a.

Nacionalni koordinator za suzbijanje privrednog kriminala (NKSPK) promovira, koordinira, prati, ocenjuje i izveštava o aktivnostima institucija za sprovođenje zakona u vezi sa sprečavanjem, otkrivanjem, istragom, gonjenjem i suđenjem za krivična dela koja stvaraju materijalnu dobit. FOJ-K

izveštava na redovnoj periodičnoj osnovi i razmenjuje povratne informacije sa NKSPK-om.

Zbog jedinstvene prirode uloge FOJ-K i njenih podataka, ona rutinski prima zahteve za razmenu informacija (IRD) od domaćih partnerskih agencija kako bi podržala njihove operacije. Broj zahteva podnetih FOJ-K u 2021. godini povećan je za 8% u odnosu na prethodnu godinu, sa 200 zahteva ove godine u odnosu na 185 primljenih prošle godine.

Najveći broj zahteva tokom 2021. godine došao je od Policije Kosova (82 zahteva), zatim slede OAK (38 zahteva), Državno tužilaštvo i STRK (19 zahteva). U ime drugih organa (PAK, Carina, ILECU, APK, CBK) obrađen je 61 zahtev za razmenu informacija.

Grafikon 15: Zahtevi za informacije (IRD) koje su podnele institucije koje saraduju sa FOJ-K

U skladu sa članom 14. Zakona br. 05/L -096 o sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma, FOJ-K je nadležna da sastavlja informacije, statistike, izveštaje i na osnovu njih daje preporuke Ministarstvu finansija, Ministarstvu pravde, Policiji Kosova, Carini Kosova i drugim relevantnim licima ili organima, u vezi sa merama koje treba preduzeti i zakonodavstvom koje treba usvojiti za suzbijanje pranja novca, krivičnih dela u vezi sa njima i finansiranja terorizma. Na osnovu toga, FOJ-K je tokom 2021. godine prosledila

drugim organima četiri (4) preporuke, kao u nastavku:

- ◇ Ministarstvo pravde - Nacrt strategije vladavine prava - Preporuka u vezi sa merama koje treba preduzeti i zakonodavstvom koje treba usvojiti za suzbijanje pranja novca, krivičnih dela i finansiranja terorizma
- ◇ U cilju smanjenja i upravljanja rizikom identifikovanim Nacionalnom procenom rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, FOJ-K je izdala Preporuku za Sekretarijat Nacionalne strategije 2019-2023, Ministarstvo finansija, rada i transfera – Razmatranje Akcionog plana Nacionalne strategije 2019-2023⁴;
- ◇ Policija Kosova – Izveštaj o nacionalnoj proceni rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na Kosovu/Preporuka;
- ◇ Centralna banka Republike Kosovo – Izveštaj o nacionalnoj proceni rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na Kosovu/Preporuka.

NJIF-K i AZL su deo Grupe za otkrivanje i ciljanje ozbiljnih krivičnih dela koju vodi STRK i koja radi u skladu sa Standardnim operativnim procedurama za izbor i ciljanje slučajeva ozbiljnih krivičnih dela i međuagencijskim istražnim timovima. Kao rezultat toga, tokom 2021. godine, predstavnik FOJ-K učestvovao je na četiri sastanka Zajedničkog tima za izbor i ciljanje teških krivičnih dela.

⁴ Nacionalna strategija Republike Kosovo za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2019-2023.

MEĐUNARODNA SARADNJA

Dok nove tehnologije utiču na brže kretanje novca na globalnom nivou, organizovani kriminal, profesionalni posrednici pranja novca i drugi akteri uključeni u aktivnosti koje stvaraju prihode od kriminala ili u cilju finansiranja terorizma, brzi su u korišćenju ovih mogućnosti. FOJ-K razvija i primenjuje proaktivan pristup međunarodnoj saradnji ulaganjem napora Vlade da unapredi sprečavanje i suzbijanje pranja novca i finansiranja terorizma na međunarodnom nivou, koji obuhvataju:

- jačanje saradnje sa inostranim partnerskim FOJ-ima, sa Egmontom, i jačanje saradnje sa zemljama u regionu kroz aktivnu ulogu u međunarodnim organizacijama za SPN/SFT;
- uspostavljanje i razvoj međunarodne finansijske obaveštajne službe u cilju razvoja sprečavanja i otkrivanja pranja novca i finansiranja terorizma, kao i oduzimanja prihoda stečenih krivičnim delom;
- razmena operativnih i obaveštajnih podataka sa drugim FOJ, agencijama za sprovođenje zakona širom sveta;
- obezbeđivanje najbolje prakse i aktivno učešće u izradi vodiča i drugih dokumenata iz oblasti SPN/SFT;
- podrška projektima međunarodnih partnera kroz tehničku pomoć i obuke.

Saradnja sa stranim partnerima i Egmont grupom

FOJ-K olakšava razmenu finansijskih obaveštajnih podataka između kosovskih vlasti i drugih međunarodnih partnera. Kao na operativnom, tako i na strateškom polju, FOJ-K je važan međunarodni

partner kako u regionu, tako i u zemljama EU i preko okeana.

Razvoj napora za učešće na plenarnim sastancima i sastancima posredovanja Egmont grupe, kao i regionalne radne grupe FOJ-ova, za unapređenje međunarodne razmene finansijskih obaveštajnih podataka nastavljen je i tokom 2021. godine.

Za FOJ-K je posebno zadovoljstvo što je nakon vrlo kratkog perioda članstva u ovom moćnom međunarodnom mehanizmu zastupljen u najvišoj organizacionoj strukturi Egmont grupe. Jedan od službenika FOJ-K izabran je na poziciju zamenika predsednika Radne grupe za tehničku pomoć i obuku (TATWG). TATWG je odgovorna za identifikaciju, razvoj i pružanje tehničke pomoći i obuke članovima Egmont grupe i kandidatima za FOJ, u saradnji sa organizacijama Observer i međunarodnim partnerima. Ovo još jednom pokazuje visoku profesionalnost stručnog osoblja FOJ-K. Pored doprinosa promovisanju institucije i zemlje na međunarodnom planu, ovo će takođe imati pozitivan uticaj na regionalni razvoj FOJ-ova.

Od 1. do 10. februara 2021. godine, FOJ-K je učestvovala na četiri sastanka radnih grupa Egmonta:

- ⇒ Egmont Group meetings - IEWG Virtual meetings (1-4.02.2021)
- ⇒ Egmont Group meetings -TATWG Virtual meetings (8-9.02.2021),
- ⇒ Egmont Group meetings - PPWG Virtual meetings (10.02.2021)
- ⇒ Best Egmont Case Award (BECA) Book II

Od 28. juna do 9. jula FOJ-K je učestvovala na 27. plenarnom sastanku Egmont grupe (virtuelno). Četiri službenika FOJ-K učestvovala su na sastancima radnih grupa, uključujući sastanke rukovodilaca FOJ-a (HoFIU Meetings):

Sastanci radnih grupa:

- Meeting of the Egmont IT Professionals (June 28th, 2021)
- Information Exchange Working Group - project teams' meetings (June 28th, 2021)
- Technical Assistance and Training Working Group meeting (June 28th, 2021)
- Information Exchange Working Group meeting (June 29th, 2021)
- Membership, Support and Compliance Working Group meeting (June 30th, 2021)
- Policy and Procedures Working Group meeting(July 2nd, 2021);

Sastanci direktora FOJ-ova:

- o HoFIU and Egmont Committee sesioni i mbyllur- 6 Korrik, 2021:
- o HoFIU Webinar 1 - FIUs and the Risk-Based Approach: An Environmental Scan and Implementation - July 6th, 2021
- o HoFIU Webinar 2 - FIU Processes and Data Protection in the Application of the Risk-based Approach - July 8th, 2021:
- o HoFIU Webinar 3 - Making a Difference: Enhancing Capacity and Capability of FIUs in Producing High-quality Financial Intelligence through the Risk-based Approach - July 8th, 2021.

Tokom 2021. godine službenici FOJ-K su bili aktivni deo obuka i kurseva koji se održavaju u okviru ECOFEL platforme⁵ proširujući znanja i jačanje kapaciteta u oblastima od interesa kao što su: strateška analiza, operativna analiza, profesionalni posrednici pranja novca, uloga FOJ-ova u Nacionalne procene rizika od PN/FT: naučene lekcije, COVID-19 - Najbolje prakse za FOJ-ove, Korporativni alati, Nezavisnost i operativna autonomija FOJ, itd.

⁵ Egmont Centre of FIU Excellence and Leadership (ECOFEL)

- Pranje novca zasnovano na trgovini i pranje novca trećih strana
- Terorizam, organizovani kriminal i trgovina ljudima

BEST EGMONT CASES – Financial Analysis Cases 2014–2020

Egmont Grupa je objavila izdanje najboljih slučajeva "BEST EGMONT CASES – Financial Analysis Cases 2014–2020"⁶. Ova knjiga predstavlja drugu publikaciju kompilacije studija slučaja sa BECA konkursa, nakon

prve publikacije objavljene 2015. godine.

Zadovoljstvo je za FOJ-K što je doprinela izradi ove knjige i što je izabrana među najbolje slučajeve objavljene u ovom izdanju Najboljih tipologija Egmonta (BECA). FOJ-K kontinuirano ulaže napore da uspostavi uspešnu međunarodnu saradnju sa homolognim FOJ iz Egmont grupe, suzbije perače novca i vrati imovinu stečenu kriminalnim aktivnostima žrtvama prevare i drugih finansijskih zločina.

Drugi tom ove knjige, "BEST EGMONT CASES", sadrži 26 studija slučaja, koje ističu različite tipologije PP/FT, uključujući sledeće:

- Mito i korupcija
- Sajber kriminal i kriptovalute
- Trgovina narkoticima
- Prevara i pronevera
- Krijumčarenje i kockanje

⁶https://egmontgroup.org/wp-content/uploads/2022/01/2021-Financial-Analysis-Cases_2014-2020-3.pdf

Očekuje se da će ova publikacija biti od dodatne vrednosti za profesionalce FOJ-a, organe za sprovođenje zakona, druge vladine agencije i izveštajne subjekte iz privatnog sektora. Čitaoci će takođe shvatiti kako bolje, uspešne istrage i bliska saradnja ključnih aktera u zemlji i inostranstvu igraju značajnu ulogu u njihovom uspehu.

5

Unprecedented Global Multibillion Cryptocurrency Euro Fraud (Kosovo, FIU-Kosovo)

Introduction

The CUMA case is the first successful stand-alone money laundering indictment and prosecution in Kosovo involving a global multibillion-dollar cryptocurrency fraud, OneCoin. It resulted in the largest single confiscation of assets ever, totalling nearly EUR 1 million, which was upheld by the appellate court. It was initiated only two months after Kosovo was admitted to Egmont and succeeded due to cooperation with 17 Egmont Group members. The entire case from filing of the suspicious transaction report (STR) to the court verdict was completed in a record time of 18 months.

The Investigation

The case was initiated on the basis of an STR submitted by a bank. The Financial Intelligence Unit (FIU) in Kosovo followed up with qualitative analysis of the individuals and companies listed. After this, tactical cooperation with the reporting entity led to further intelligence that was used to build a case against the company and the owners.

Keywords	money laundering, cryptocurrency, fraud, tax evasion
Countries involved	Kosovo, Denmark, Germany and Poland
Sectors involved	banking, precious metals and precious stones trade

Through the STR, FIU-Kosovo determined that there were three entities: two international websites and one local entity, CUMA, which had four shareholders: two Kosovo nationals and two Danish citizens who opened CUMA, the Kosovo-registered company, offering online tutorial packages for investing in the cryptocurrency OneCoin.

Data from police, taxation and Business Registration Agency databases did not provide information that tied the involved persons to money laundering or other related offences. Through searching open sources, FIU-Kosovo found that the Danish citizen owed debts to the Danish tax and other authorities, as well as a criminal record. FIU-Denmark confirmed this.

Preliminary analysis of financial activity revealed that OneCoin at the time was not considered a pyramid scheme, although there were warnings for customers issued by some authorities (BaFin in Germany, and from Bulgaria, Italy and the United Kingdom). Nonetheless, FIU-Kosovo opened a case and scored it with a prioritized high risk.

FIU-Kosovo continued to use open sources to find more information on the websites that CUMA's owner provided to the bank: oneilife.eu and nbn.ba. This information and the STR led FIU-Kosovo to uncover the connection between OneLifeNetwork Ltd. and OneCoin.

FIU-Kosovo then discovered the Facebook profile for one of the local owners and analyzed his fingerprints in photos, which indicated that he was a manual labourer and likely a house painter or construction worker. FIU-Kosovo in collaboration with the bank decided to check if this person has any knowledge related

Regionalna saradnja

Od 3. do 5. novembra 2021. FOJ-K je po prvi put pozvan na sastanak foruma frankofonih zemalja "Francophone's FIUs Financial Cooperation Forum". Sastanak je održan u Monaku.

Dana 1. oktobra 2021. godine održana je Regionalna konferencija sa Finansijsko-obaveštajnim jedinicama zemalja Zapadnog Balkana "Regional Conference with Financial Intelligence Offices from Western Balkan" sa temom "Organizovani kriminal, pranje novca i finansiranje terorizma: trendovi, izazovi i najbolje prakse", sa glavnim govornicima i relevantnim predstavnicima Finansijsko-obaveštajnih jedinica Bosne i Hercegovine, Kosova, Crne Gore, Severne Makedonije i Srbije.

Sastanak je bio fokusiran na tri sesije:

- Session 1 - National trends and regional cooperation;
- Session 2 - Country perspective on regulation of Crypto;
- Session 3 - Risk Assessment of money laundering and financing of terrorism

Tokom 2021. godine FOJ-K je doprinela nekolicini važnih međunarodnih projekata koje je razvila Egmont Grupa i podgrupa regionalnog predstavljanja Europa II.

Upravljačka grupa za bezbednosne obaveze Berlinskog procesa (SCSG) - FOJ-K kao deo Upravljačke grupe za bezbednosne obaveze Berlinskog procesa učestvovala je na dva sastanka Upravljačke grupe. Na sastanku održanom u virtuelnom formatu 19. maja 2021. godine, SCSG je izvela nekoliko zaključaka koji se odnose na PP/FT i borbu protiv korupcije.

Članovi SCSG-a koji predstavljaju šest jurisdikcija Zapadnog Balkana, države članice Evropske unije i

institucije Evropske unije, mreže regionalne saradnje i druge partnerske agencije učestvovala su i dale svoj doprinos ovom sastanku. Tokom ovog sastanka članovi SCSG-a razgovarali su o napretku koji je postignut u vezi sa regionalnom mapom puta za borbu protiv korupcije i nezakonitog finansiranja, procenom pretnji za rizike od pranja novca i mapiranjem regionalnih mehanizama za razmenu informacija.

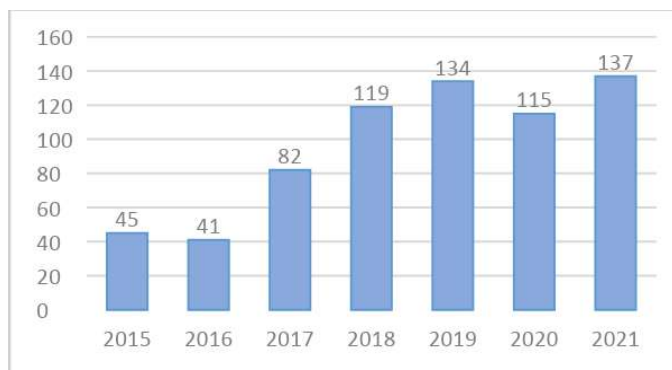
Međunarodna razmena informacija

FOJ-K ima ovlašćenje da direktno razmenjuje obaveštajne podatke sa stranim partnerima prema članu 15. (4) Zakona br. 05/L -096. Sigurna mreža Egmonta (ESW) je glavni kanal za međunarodnu razmenu informacija jer preko nje mogu pristupiti sve FOJ članice Egmonta, dok postoji i nekoliko drugih načina međunarodne razmene informacija sa zemljama koje nisu članice Egmonta ili privremeno nemaju pristup ESW-u.

Trenutno su finansijske obaveštajne jedinice 167 zemalja članice Egmont grupe. FOJ-K je članica Egmont grupe od 1. februara 2017. godine.

Priroda i obim međunarodne saradnje definisani su preporukama FATF-a i osnivačkim aktom (poveljom) Egmont grupe, njenim principima i operativnim uputstvima.

Tokom 2021. godine razmenjeno je ukupno 137 informacija sa stranim partnerima.

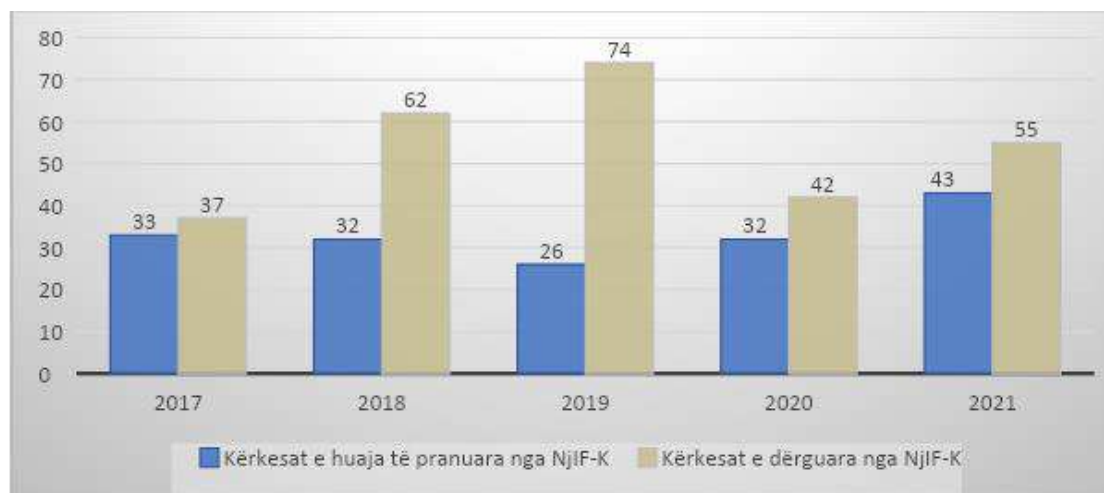

Grafikon 16: Međunarodna razmena informacija 2015-2021.

Međunarodna razmena informacija 2017-2021.					
Međunarodna saradnja	2017	2018	2019	2020	2021
PRIHVAĆENI ZAHTEVI					
Strani zahtevi prihvaćeni od strane FOJ-K	33	32	26	32	43
Strani zahtevi odbijeni od strane FOJ-K	0	0	0	0	0
Spontana razmena informacija dobijenih od FOJ-K	7	12	19	28	21
UKUPNO (primljeni zahtevi i informacije)	40	44	45	60	64
POSLATI ZAHTEVI					
Zahtevi upućeni od strane FOJ-K	37	62	74	42	55
Spontana razmena informacija koje šalju FOJ	5	13	15	13	18
UKUPNO (poslati zahtevi i informacije)	42	75	89	55	73

Tabela 14: Međunarodna razmena informacija 2017-2021.

Tokom 2021. godine, FOJ-K je poslala 55 zahteva za 36 stranih FOJ i prihvatila 43 zahteva od 17 stranih FOJ.

Grafikon 17: Strani zahtevi primljeni i poslati od strane FOJ-K 2017-2021.

Memorandum o razumevanju

Član 15.4 takođe daje FOJ-K ovlašćenje da potpisuje sporazume ili memorandume o razumevanju (MR) sa stranim partnerima radi razmene informacija. Iako memorandum o razumevanju nije preduslov za razmenu informacija između FOJ-K i strane FOJ, trenutno je FOJ-K potpisala 19 Memoranduma o razumevanju, uključujući revizije i obnavljanja Memoranduma o razumevanju sa nekoliko zemalja.

Memorandum o razumevanju potpisan od strane FOJ-K sa stranim partnerima		
	Nadležnost	Godina
	Albanija (DPPPP)	2009
	"Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija" (MLPD)	2009
	Crna Gora (APML)	2009
	San Marino (FIA)	2009
	Slovenija (OMLP)	2009
	Hrvatska (AMLO)	2010
	Turska (MASAK)	2012
	Češka Republika (FAU-CR)	2012
	Finska (FIU)	2013
	Poljska (GIIF)	2014
	Albanija (DPPPP) - obnova	2014
	Mađarska (HFU)	2015
	Makedonija (FIO) - obnova	2015
	Gana (FIC)	2015
	Litvanija (FNTT)	2016
	Jordan (AMLU)	2018
	Senegal (CENTIF)	2018
	Crna Gora (FIU)	2019
	Tajvan (AMLD)	2020

Tabela 15: MR potpisani od strane FOJ-K sa stranim partnerima

Privremeno zamrzavanje transakcije u okviru međunarodne saradnje

Kada je to potrebno, FOJ-K će tražiti od strane FOJ da zamrzne transakciju u ime FOJ-K pod istim preduslovima kao da je to učinjeno na lokalnom nivou. Maksimalno vreme za zamrzavanje je određeno pravnim osnovom države FOJ koja prihvati zahtev.

Na zahtev strane FOJ, FOJ-K će privremeno zamrznuti transakciju na Kosovu na isti način kao da je inicijativa za zamrzavanje došla od same FOJ-K.

Povratne informacije

FOJ-K može pružiti povratne informacije stranim FOJ-ima ili zatražiti od njih iste u vezi sa kvalitetom, blagovremenosti i korisnošću primljenih/poslatih informacija.

Povratne informacije, u cilju maksimiziranja naše reakcije prema Egmont partnerima, bio je jedan od postavljenih prioriteta FOJ-K za 2021. Tokom ove godine, FOJ-K je obavestavao strane partnere u skoro svakom slučaju u vezi prihvatanja zahteva/spontanih informacija i njihove registracije u sistemu. Isto tako, u određenim slučajevima, u zavisnosti od zahteva, povratne informacije su uzvraćene stranim partnerima, bilo o rezultatima analiza ili kvalitetu razmene informacija.

MEĐUNARODNA PODRŠKA

Projekat finansiran od strane EU&KiE PECK III

Dana 30. juna 2020. godine započet je projekat Evropske unije/Saveta Evrope (PECK III)⁷ u

⁷ Projekat protiv privrednog kriminala na Kosovu (PECK III)

trajanju od 36 meseci i budžetom od 2.225.000 evra (finansiran sredstvima EU: 89,89% i sredstvima Saveta Evrope : 10,11%).

PECK III je zasnovan na rezultatima prethodne dve faze zajedničkog projekta EU/Saveta Evrope protiv privrednog kriminala na Kosovu i podržava vlasti u rešavanju nalaza evaluacija Saveta Evrope o „usklađenosti sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv korupcije“ (Procena protiv korupcije) i „usklađenosti Kosova sa međunarodnim standardima u sprečavanju pranja novca i suzbijanju finansiranja terorizma“ (procena SPN/SFT). Na taj način, Projekat ima za cilj da utiče na implementaciju razvijenih praksi borbe protiv korupcije i SPN/SFT na Kosovu, u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima i uporednim dobrim praksama. To će se postići kroz razvoj efikasnih i održivih kapaciteta za prevenciju i eliminaciju korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma, i povrat imovine.

Glavni korisnici PECK III projekta su: Finansijsko-obaveštajna jedinica, Agencija za borbu protiv korupcije, Državno tužilaštvo, Agencija za administraciju sekvestrovane ili konfiskovane imovine, Policijska Kosova, CBK.

U cilju podrške efikasnijem sistemu SPN/SFT na Kosovu, 2021. godine, Projekat PECK III je podržao neke od glavnih aktivnosti razvijenih tokom ove godine, koje su uglavnom bile fokusirane na sledeće:

- ⇒ Razvoj tipologija finansiranja terorizma na Kosovu;
- ⇒ Jačanje strateške analize FOJ na Kosovu;
- ⇒ Presentacija analize o nadležnostima za krivično gonjenje pranja novca na Kosovu;

- ⇒ Regulisanje stvarnog vlasništva i njegovo usklađivanje sa međunarodnim standardima;
- ⇒ Subjektima koji izveštavaju daju se uputstva za tipologije finansiranja terorizma;
- ⇒ Obuka za trenere Akademije pravde i Akademije javne bezbednosti o finansiranju terorizma;
- ⇒ Davanje uputstava kosovskim vlastima za identifikaciju krajnjih stvarnih vlasnika.

Podrška UNDP-a naporima u borbi protiv korupcije na Kosovu (SAEK) - Podrška FOJ-K

UNDP SAEK je podržao FOJ-K i istražne organe u izgradnji kapaciteta i pitanjima vezanim za slučajeve pranja novca i korupcije.

Jačanje strateške analize u FOJ-K kroz izgradnju kapaciteta i razvoj vodiča za stratešku analizu. Obuka iz strateške analize - 15, 17, 23. i 25. marta 2021. održana su četiri vebinara obuke na kojima je osoblje FOJ obučeno o praktičnim aspektima sprovođenja strateške analize.

UNDP SAEK je dalje podržao FOJ-K u razvoju tipologije za objavljivanje najboljih slučajeva "BEST EGMONT CASES - Financial Analysis

Cases 2014–2020". FOJ-K je doprinela izradi ove knjige i izabrana je među najbolje slučajeve objavljene u ovom izdanju Najboljih tipologija Egmonta (BECA).

Nacionalni akcioni plan za procenu rizika od pranja novca (NRA). NRA je usvojila Vlada Republike Kosovo u decembru 2020. godine. Pregled NRA će biti objavljen i javno predstavljen 2021. godine, a Akcioni plan za sprovođenje mera koje proizilaze iz NRA biće izrađen 2021. godine.

Onlajn konferencija na kojoj je pokrenuta Nacionalna procena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma na Kosovu. Događaj je imao za cilj da se organima za sprovođenje zakona iz tužilaštva, policije, poreske i carinske uprave, zatim CBK-a i privatnog sektora, predstave nalazi prve nacionalne procene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, koju je Vlada odobrila u decembru 2020. godine. Predstavnici finansijskih obaveštajnih jedinica u Albaniji, Bugarskoj, Severnoj Makedoniji, Turskoj i Sloveniji podelili su svoje komentare o proceni Kosova i svoja iskustva tokom procena u svakoj od ovih zemalja u regionu.

Jačanje javno-privatnog partnerstva: Obuka za javni i privatni sektor za rad sa politički eksponiranim licima kao klijentima, identifikacija sumnjivih klijenata i aktivnosti, i tipologije pranja novca. Onlajn seminar je istraživao najbolje prakse u postupanju sa PEO kao klijentima, identifikaciji sumnjivih klijenata i aktivnosti, te tipologijama pranja novca koje su identifikovali i subjekti iz privatnog sektora i Finansijsko obaveštajne jedinice.

Obuka o šemama pranja novca u virtuelnoj valuti. Vebinar je istraživao nove trendove u šemama pranja novca koje uključuju virtuelne valute i kriptovalute, te kako najbolje identifikovati sumnjive kriminalne aktivnosti kako od strane

organa za sprovođenje zakona/finansijskih regulatora, tako i od strane profesionalaca koji se bave poštovanjem pravila u privatnom sektoru i protiv pranja novca.

[Globalni program za borbu protiv ilegalnih finansijskih tokova \(FPF\) - Projekat GIZ-a⁸](#)

Globalni program GIZ-a (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) „Borba protiv nelegalnog prometa fondova“ (IFF) sprovodi niz aktivnosti u zemljama Zapadnog Balkana, s ciljem jačanja kapaciteta institucija za sprovođenje zakona.

Svrha programa je poboljšanje uslova za borbu protiv FPF-a. Program implementira sveobuhvatan pristup, uključujući tri sledeće glavne oblasti:

- **Prevenција;**
- **Finansijska istraga i**
- **Povrat imovine**

Tokom 2021. GIZ je podržao FOJ-K i druge vlasti na Kosovu, u nekoliko glavnih oblasti koje uključuju:

- **Jačanje nadzora zasnovanog na riziku za ONPZ uključujući:**
 - Vodič za nadzor zasnovan na riziku za sprečavanje pranja novca i suzbijanje finansiranja terorizma (SPN/LFT) - Kosovo;
 - VVodič za nadzor zasnovan na riziku za sprečavanje pranja novca i suzbijanje finansiranja terorizma (SPN/LFT) - Zapadni Balkan;

⁸ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) - German-Norwegian Cooperation in Combating Illicit Financial Flows in the Western Balkans

- Model priručnika za nadzor zasnovan na riziku za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (SPN/FT) - Zapadni Balkan.
- **Razvoj zakonodavstva i izgradnja nacionalnog registra stvarnog vlasništva.** To uključuje, između ostalog, izradu koncept dokumenta, izradu zakona, radnike za radnu grupu i zainteresovane strane i tehničku pomoć u izgradnji nacionalnog registra stvarnog vlasništva;
- Jedna od aktivnosti predviđenih projektom odnosi se na **izradu programa obuke za finansijske istrage**, gde će predstavnici institucija uključenih u istragu i procesuiranje nezakonitih sredstava i povrat prihoda, biti opremljeni proaktivnim tehnikama finansijskih istraga. Takođe, ima za cilj stvaranje i jačanje zajedničkih istražnih grupa sa predstavnicima različitih institucija. S obzirom da je ova aktivnost bila fokusirana samo na institucije Kosova, ona se razvijala u tri faze, pri čemu je pored faze I i II (analiza potreba za obukom i razvoj programa), u trećoj fazi predviđeno da će međunarodni eksperti razviti sledeće aktivnosti:
 - a) Inicijalna obuka o paralelnim finansijskim istragama, zajedničkim istražnim grupama (zajednički istražni timovi) i međuinstitucionalni rad (17-21. maja 2021)
 - b) Napredna obuka o finansijskim istragama (24-28. maja 2021)
 - c) Mentorstvo (21-25. juna 2021)
- Projekat je podržao vlasti na početnom sastanku "Kick-off meeting on Beneficial Ownership Transparency in Kosovo Tax Justice Network" (TJN) & (GIZ);
- **Izrada kurseva za obuku o pranju novca** za Akademiju pravde i obuku trenera;
- Tax Justice Network, Kosovo profile on IFF Geographic risks - Geographic risks for Illicit

Podrška Misije OEBS-a na Kosovu

Kao deo tekućih napora da se ojačaju kapaciteti Finansijsko-obaveštajne jedinice, Misija OEBS-a na Kosovu pružila je podršku FOJ-K IT opremom tako što je donirala 10 laptopova i 10 tablet računara kako bi pomogla službenicima FOJ da efikasno analiziraju podatke i izveštaje, uključujući izveštaje o sumnjivim transakcijama u vezi s pranjem novca i finansiranjem terorizma.

Od 6. do 7. jula 2021. godine, Misija OEBS-a na Kosovu, prema planu za 2021. godinu, organizovala je dvodnevnu obuku u Prištini, o suzbijanju finansiranja terorizma za predstavnike FOJ, Policije Kosova (Uprava za suzbijanje terorizma i Uprava za borbu protiv privrednog kriminala i korupcije), Specijalno tužilaštvo, Osnovni sud (Specijalno odeljenje). Obuka će omogućiti polaznicima da unaprede svoja znanja u sprečavanju i suzbijanju pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa ciljevima Strategije i

Akcionog plana za sprečavanje i suzbijanje pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2019-2023. Obuka je obuhvatila sesije o izvorima informacija, ulozi FOJ, upravljanju slučajevima, sprečavanju zloupotrebe neprofitnih organizacija za finansiranje terorizma, teroristima iz drugih zemalja i novim metodama transakcija.

Misija OEBS-a je podržala FOJ-K na specijalizovanom kursu sa međunarodnom sertifikacijom za pranje novca, CAMS – Certified Anti-Money Laundering Specialist. Četiri (4) službenika FOJ-K će imati koristi od ovog međunarodnog kursa.

Dana 26. maja 2021. godine organizovan je jednodnevni sastanak za 20 terenskih službenika iz državnih organa i organizacija civilnog društva koje se bave prevencijom i borbom protiv korupcije. Ovaj sastanak ima za cilj da omogući razmenu najboljih praksi u prevenciji i borbi protiv korupcije. Takođe, ovaj sastanak će učesnicima pružiti dublji i sveobuhvatniji pogled na specifične teme i oblasti borbe protiv korupcije i prakse usklađenosti, kao što su organizacioni integritet, procena rizika od korupcije, te usklađenost zakonskih okvira i praksi u oblasti borbe protiv korupcije.

[Podrška ambasada SAD i Velike Britanije i regionalnih programa](#)

Ambasada Velike Britanije u Prištini podržala je FOJ-K specijalizovanim softverom za analizu finansijskih obaveštajnih podataka.

Ova aplikacija će pomoći korisnicima FOJ-K da efikasnije povežu tačke, omogućavajući identifikaciju teških zločina, prevara i složenih slučajeva.

Od 13. do 17. decembra 2021. službenik FOJ-K učestvovao je na obuci "Anticorruption Series:

Financial Investigations Course" održan u Budimpešti, Mađarska. Ovaj program obuke podržava Ambasada SAD u Prištini.

POGLAVLJE VII - BUDŽET, JAČANJE KAPACITETA

FOJ-K će nastaviti projekte koji se razvijaju na unapređenju i razvoju IT sistema i razvoja baza podataka, internih i eksternih procedura FOJ-K, kontinuiranom razvoju saradnje sa subjektima koji izveštavaju i podizanju njihove svesti o zakonskim obavezama u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranjem terorizma, uspostavljanjem saradnje sa drugim domaćim i međunarodnim institucijama (drugim homolognim agencijama) kao i nastavkom dovršavanja pravne infrastrukture (izrada, kompletiranje i unapređenje strateških dokumenata i drugih podzakonskih akata) u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima u ovoj oblasti.

Što se tiče međunarodnih obaveza, FOJ-K je punopravni član Grupe EGMONT i ima dodatne finansijske obaveze vezane za godišnje članstvo, sistem elektronske razmene informacija Egmont Secure Web (ESW), kao i učešće na redovnim i plenarnim sastancima. FOJ-K, takođe u okviru svojih finansijskih obaveza, ima međunarodni ugovor sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala (UNODC) za goAML sistem, koji je specijalizovan i sofisticiran softver za finansijske obaveštajne jedinice u svetu, a koji koristi i FOJ-K.

BUDŽET I NABAVKE

Zakon br. 07/L-041 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2021. godinu odredio je dozvoljene iznose i stavio na raspolaganje za potrošnju iz Kosovskog fonda za FOJ-K iznos od 467,515 evra.

Trenutno stanje budžeta u FOJ-K omogućava ispunjenje primarnih potreba u realizaciji i ispunjavanju zakonom predviđenog mandata.

Rashodi ovog budžeta su prikazani u konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajima u okviru finansijskih izveštaja MF, a u odnosu na budžet FOJ-K, oni predstavljaju fer i istinitu sliku u svim materijalnim aspektima.

FOJ-K za 2021. godinu je uspjela da ostvari dobro upravljanje i kontrolu, ispunjavajući glavne planirane ciljeve, uprkos pandemijskim okolnostima stvorenim tokom 2021. godine.

FOJ-K nakon revizije od strane revizora Državne revizorske službe u vezi sa sistemom upravljanja internim finansijskim kontrolama prema izveštaju za 2021. godinu, postojala je samo jedna preporuka za poboljšanje, koja je u potpunosti ispunjena.

Dakle, to znači da je FOJ-K uspjela da upravlja sistemom unutrašnje finansijske kontrole na zadovoljavajući način.

Finansijsko upravljanje unutar organizacije je u skladu sa uputstvima navedenim u Pravilniku o finansijskom upravljanju i kontroli, kao i Priručniku o procedurama MFK-a koji je postojao za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine i do datuma odobrenja izveštaja i računa godišnje.

Tokom 2021. godine budžet koji je realizovao FOJ-K bio je u ukupnoj vrednosti od 405.884 evra. Na osnovu inicijalne raspodele budžeta u svim

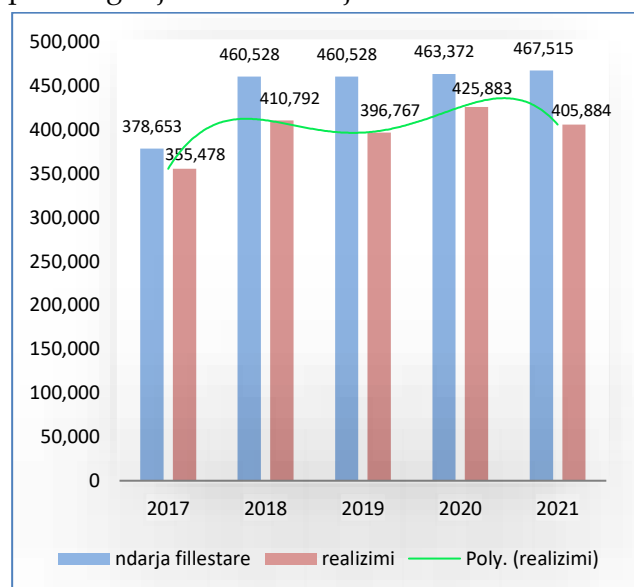
ekonomskim kategorijama, tokom cele 2021. godine stopa realizacije je dostigla 87%.

FOJ-K na osnovu člana 4. Zakona br. 05/L-096 za SPN/SFT ima sopstveni budžet koji obezbeđuje Budžet Republike Kosovo, u skladu sa godišnjim zakonom o budžetu i samostalno odlučuje o korišćenju budžeta, u skladu sa Zakonom o javnim finansijama i odgovornostima.

Kancelarija za budžet i finansije FOJ-K svoje aktivnosti obavlja na osnovu Zakona br. 03/L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (izmenjen i dopunjen) i pruža stručnu podršku u oblasti planiranja budžeta, srednjoročnog okvira rashoda i plana toka gotovine, i priprema godišnje finansijske izveštaje u saradnji sa Ministarstvom finansija.

Finansijsko-obaveštajna jedinica (FOJ-K), u skladu sa Zakonom br. 07/L-041 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2021. godinu, dodeljen je iznos od 467,515 evra.

Raspodela troškova prema ekonomskim potkategorijama izvršena je na sledeći način:

Grafikon 18: Raspodela troškova po ekonomskim potkategorijama 2017-2021

Ekonomске kategorije	Budžet 2021.	Potrošeni budžet	
	Početna raspodela	Realizacija	Realizacija u %
	1	2	3
Plate i dnevnice	264,904	229,157	87%
Robe i usluge	161,136	156,165	97%
Komunalni troškovi	11,475	7,112	62%
Kapitalni troškovi	30,000	13,450	45%
Ukupno	467,515	405,884	87%

Tabela 16: Tabela raspodele i realizacije budžeta za 2021. godinu

Javne nabavke

Što se tiče postupaka javnih nabavki, ove procedure razvija Ministarstvo finansija na osnovu člana 8. Zakona br. 05/L-068 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Republike Kosovo, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-237 gde je dodat član 21/A, gde se zahteva da u cilju ekonomičnosti aktivnosti nabavke, nadležno Ministarstvo sprovodi procedure nabavke nezavisnih agencija koje imaju manje od pedeset (50) zaposlenih.

Postupak javne nabavke kod FOJ-K sprovodi se na sledeći način:

U slučaju nabavke, imamo službenika za nabavke u FOJ-K koji pokreće zahteve za nabavku za FOJ-K, na osnovu plana nabavke FOJ-K i dalje upućuje zahteve kancelariji za javne nabavke pri Ministarstvu finansija.

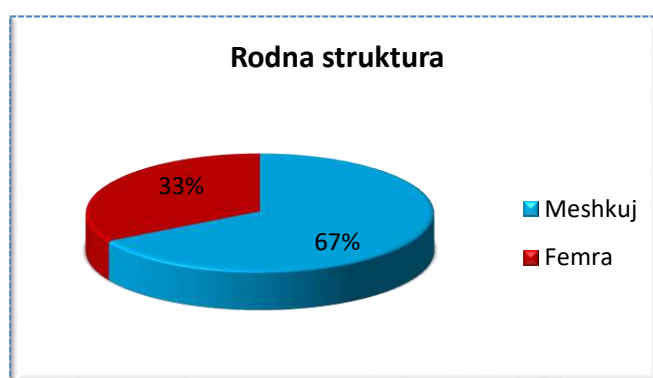
MF objavljuje tender prema zahtjevu FOJ-K, dok u procesu otvaranja i evaluacije komisije formira MF sastavljene od službenika obe institucije.

Dalje, sve ostale procedure sprovodi Ministarstvo finansija do upravljanja ugovorom, koje vrši FOJ-K.

Ljudski resursi i izgradnja kapaciteta FOJ-K

Tokom 2021. godine organizaciona struktura FOJ-K je doživjela malu promjenu, broјčano i strukturno. U FOJ-K je zaposleno 20 službenika, jedan manje nego 2020. Međutim, da bi se efikasno suočili sa ovom pojavom, potrebno je povećati kadrovske i resursne kapacitete. U međuvremenu, za 2022. godinu odobreno je radno mjesto stručnog osoblja u NJIF-K.

U strukturi FOJ-K u rodnom kontekstu, 33% su žene, dok su 67% muškarci.

Grafikon 19: Polna struktura u FOJ -K

U cilju poboljšanja razmene informacija i operativne saradnje u FOJ-K, angažovana su četiri (4) službenika za vezu iz lokalnih institucija za

sprovođenje zakona, jedan iz Carine Kosova, jedan iz Policije Kosova, jedan iz PAK-a i jedan iz AKK-a.

Na osnovu Uredbe br. 01/2018 o unutrašnjoj organizaciju u Finansijsko-obaveštajnoj jedinici, kojom je definisana organizaciona struktura kao i unutrašnja organizacija Finansijsko-obaveštajne jedinice, organizaciona struktura FOJ-K je sledeća:

Nadzorni odbor FOJ-K
Direktor FOJ-K, kao i
sektoru

Nadzorni odbor FOJ-K čine:

- Predsednik i članovi Nadzornog odbora; i
- sekretar Nadzornog odbora

Nadzorni odbor FOJ-K koordinira politike na državnom nivou za SPN/SFT u saradnji s drugim institucijama i relevantnim dionicima. Odbor odobrava budžet i strukturu FOJ-K, imenuje direktora FOJ-K i razmatra godišnje izveštaje FOJ-K.

Odbor je odgovoran za nadgledanje i osiguranje nezavisnosti FOJ-K i nema pravo da se na bilo koji način meša u operativne poslove FOJ-K i nema izvršna ili izvršna ovlašćenja protiv FOJ-K.

Kancelariju direktora FOJ-K čine:

- Direktor FOJ-K
- zamenik direktora FOJ-K; i
- Pomoćno osoblje

Sektori FOJ-K su sledeći:

- Operativno-analički sektor
- Sektor za usklađenost i inspekciju
- Sektor za pravne poslove i međunarodnu saradnju
- Sektor za informacione tehnologije i administraciju baza podataka
- Sektor za finansije i opšte usluge.

Grafiku 20: Struktura organizative

INFORMACIONA TEHNOLOGIJA

Čak i tokom 2021. godine nastavljen je napredak u unapređenju sistema informacionih tehnologija, sa ciljem povećanja kvaliteta inteligencije i efikasnosti analize.

Uprkos pandemiji KOVID-a 19, došlo je i do napretka u sistemu izveštavanja putem goAML-a, čime je postignut napredak u povećanju kvaliteta podataka prijavljenih u FOJ-K.

Saradnja sa bankama i drugim izveštajnim subjektima rezultirala je zadovoljavajućim poboljšanjem kvaliteta izveštavanja.

IT oprema (laptop i tablet) dobijena kao donacija od OEBS-a značajno je povećala analitičke kapacitete FOJ-K.

Mnogi novi izveštajni subjekti (auto saloni, notari, advokati, itd.) uvedeni su u elektronsko izveštavanje putem elektronskog sistema goAML

POGLAVLJE VIII - STRATEŠKI PRIORITETI

Upravljanje i nadzor Finansijsko-obaveštajne jedinice vrši se kroz: odgovarajući sistem upravljanja učinkom i specifične instrumente upravljanja i nadzora.

FOJ-K svake godine izrađuje godišnji plan rada. FOJ-K plan učinka sadrži logički okvir koji definira ciljeve, proizvode, rezultate i aktivnosti.

Ciljevi koje FOJ-K želi da postigne u periodu obuhvaćenom planom sastavljaju se definisanjem ciljeva koji su konkretni, merljivi, ostvarivi, stvarni i vremenski ograničeni. Ciljevi se bave problemima i njihovim uzrocima koji su naišli tokom rada na realizaciji mandata institucije.

Strateški prioriteti i ciljevi plana učinka FOJ-K na institucionalnom nivou utvrđuju se u skladu sa prioritetima i srednjoročnim ciljevima Ministarstva i Vlade, iz ukupne procene zemlje u oblasti SPN/SFT akcioni planovi nacionalnih strategija, procjena nacionalnih i sektorskih rizika, PKZMSA, ERA, budžet i izveštaji i drugi dokumenti koji su od interesa za FOJ-K.

PLAN PERFORMANSE I RESURSA FOJ -K

Plan učinka FOJ-K za 2021. godinu izrađen je na osnovu Uredbe (VRK) br. 03/2020 za obavljanje agencija.

Plan učinka i resursa za 2021. temelji se na 5 prioriteta/glavnih strateških ciljeva FOJ-K za 2021. godinu, koji su predstavljeni na sledeći način:

- Strateški prioritet I: Politike i lokalna koordinacija za SPN/SFT
- Strateški prioritet II: Jačanje ukupne strukture nadzornog okvira i preventivnih mera
- Internih sposobnosti FOJ za operacije i analize
- Strateški prioritet IV: Razvoj i primena proaktivnog pristupa međunarodnoj saradnji
- Strateški prioritet V: Jačanje kapaciteta FOJ-K

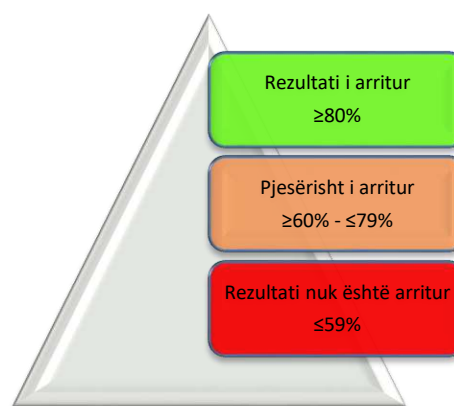
pokazatelji učinka koji jasno ukazuju koji proizvodi i rezultati se namjeravaju postići tokom godine obuhvaćene planom. Indikatori su povezani sa ciljevima plana i mjere napredak u postizanju ciljeva. Indikatori se izrađuju na nivou ciljeva i aktivnosti. Indikatori sadrže i referentne tačke za trenutno stanje i ciljeve koje treba postići do kraja godine.

FOJ-K prati napredak ka postizanju strateških prioriteta kroz specifične i odgovorne ciljeve, koji se sprovode na osnovu akcionih planova. Uspešnost

institucije se ocenjuje korištenjem ključnih indikatora učinka .

Rezultati učinka (% usklađenosti s pokazateljima i % usklađenosti s rezultatom) u odnosu na kriterije proizvoda (indikator merenja (#, %, 0-5, 0-10, da [1]-ne[0] i indikativni plan) potvrđuju postignuća i rezultati prijavljeni u 2021. godini, u skladu sa odobrenim Planom učinka 2020-2022.

Indikatori merenja se koriste za mjerenje ukupnog rezultata za relevantnu mjeru učinka:

Nacionalne strategije i akcioni planovi za JPP/LFT

Strateški i operativni plan Vlade definiše ciljeve za FOJ-K kako slijedi:

- Borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma kroz pojačano sprovođenje međunarodnih sporazuma i ugovora
- Izgradnja kapaciteta u FOJ kroz stvaranje posebnog tima ili organizacione jedinice u FOJ-K za izradu strateških analiza. Održani treninzi, radionice i konferencije
- Proširivanje raspona sektorskih vrednosti rizika
- Razvoj zakonodavstva u oblasti borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma

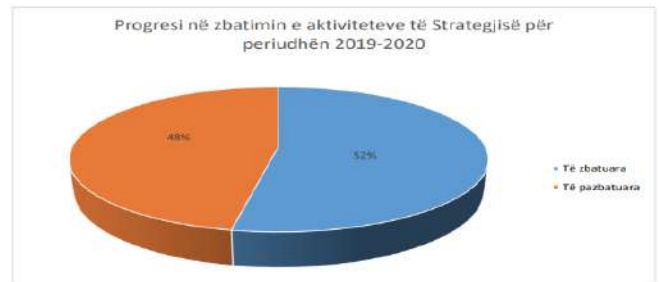
Kosovski Program ekonomskih reformi 2021-2023. u prioritetu: I "Dobro upravljanje i vladavina prava" definisao je kao ciljeve: 1.1.c Intenziviranje borbe protiv organizovanog kriminala, kroz povećanje bilateralne saradnje sa državama članicama EU (uključujući korištenje zajedničkih istražnih timova) u borbi protiv pranja novca i trgovine ljudima i vatrenim oružjem, sa indikatorima:

- Broj potpisanih MR sa stranim FOJ-ima (države članice EU)
- Broj zahteva za informacijama koje su primile FOJ zemalja EU
- Broj zahteva za informacijama upućenih stranim FOJ
- Broj izveštaja/spontanih informacija za prihvatio FOJ-K, i
- Broj izveštaja/spontanih informacija poslatih FOJ zemalja EU

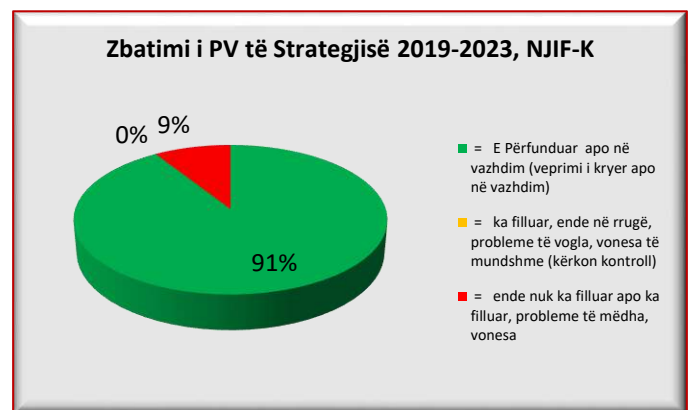
Vlada Republike Kosovo je usvojila strateške ciljeve Nacionalne strategije Republike Kosovo o sprečavanju neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2019-2023.

Sprovođenje Nacionalne strategije 2019-2023. zasniva se na Akcionom planu. To je mapa puta koju morate slijediti da biste postigli strateške ciljeve. Akcioni plan obuhvata ukupno 71 konkretnu akciju, od kojih je FOJ-K vodeća i prateća institucija u ukupno 12 akcija.

Na osnovu godišnjeg izveštaja 2019-2021 o sprovođenju nacionalne strategije Republike Kosovo za sprečavanje i borbu protiv sive ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2019-2023, objavljenog 2021, ukupan napredak u realizaciji aktivnosti strategije za period 2019-2020. godine iznosio je preko 50%.

Što se tiče realizacije svih akcija Akcionog plana, u kojem je FOJ-K vodeća i prateća institucija, gotovo sve aktivnosti planirane za realizaciju tokom 2021, 2020. i 2019. godine su realizovane ili su u realizaciji, a samo jedna aktivnost još nije realizovana.

Strateško planiranje za sprečavanje neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala na Kosovu zasniva se na upravljanju rizicima, kako bi relevantne nacionalne institucije bile u mogućnosti da upravljaju i kontrolišu svoje aktivnosti, u odnosu na rizike moguće u budućnost.

FOJ je aktivan učesnik i kontinuirano je doprinosio implementaciji i reviziji drugih nacionalnih strategija i planova rada, uključujući:

- Implementacija Nacionalnog programa za implementaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (NPISSP)
- Nacionalna strategija Republike Kosovo protiv terorizma 2018-2022.

- Nacionalna strategija Republike Kosovo protiv organizovanog kriminala i akcioni plan 2017-2022
- Državna strategija protiv narkotika 2018-2022
- Program Vlade 2017-2021 - Godišnji plan rada Vlade za 2021. godinu

- Implementacija zaključaka Londonskog samita i Berlinskog procesa.

U Matrici kratkoročnih akcija Nacionalnog programa za implementaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (NPISSP), FOJ-K je uključena u dva poglavlja: Poglavlje 4 pravnih tekovina: Slobodno kretanje kapitala i Poglavlje 24 pravnih tekovina: Pravda, sloboda i bezbednost.

LISTA SKRAĆENICA

FOJ	Finansijsko-obaveštajna jedinica
SPN	Sprečavanje pranja novca
SFT	Suzbijanje finansiranja terorizma
SPN/SFT	Sprečavanje pranja novca/Suzbijanje finansiranja terorizma
AIF	Izveštaj o dodatnim informacijama
KA	Katastarska agencija Kosova
KOA	Kosovska obaveštajna agencija
ABPK	Agencija za borbu protiv korupcije
AAZKI	Agencija za administraciju zaplenjene i konfiskovane imovine
ARBK	Agencija za registraciju biznisa na Kosovu
ACR	Agencija za civilnu registraciju
PAK	Poreska administracija Kosova
EU	Evropska unija
ONPZ	Određena nefinansijska preduzeća i zanimanja
CBK	Centralna banka Republike Kosovo
OMPS	Odeljenje za međunarodnu pravnu saradnju
UIPKK	Uprava za istrage privrednog kriminala i korupcije (u okviru PK)
CK	Carina Kosova
UPT	Uprava protiv terorizma – (u okviru PK)
ORVNO	Odeljenje za registraciju i vezu sa nevladinim organizacijama
EGMONT	Mreža finansijsko-obaveštajnih jedinica u svetu
EULEX	Misija Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu
FATF/TF VF	Grupa za finansijsku akciju
MMF	Međunarodni monetarni fond
FT	Finansiranje terorizma
goAML	Elektronski sistem upravljanja podacima
NFI	Nebankarske finansijske institucije
IPK	Institut za pravosuđe Kosova
ILECU	Jedinica za međunarodnu saradnju u oblasti sprovođenja zakona
MFI	Mikrofinansijska institucija
IPA	Instrument pretpristupne pomoći (Evropske komisije)
DPPK	Dužna pažnja prema klijentu
SE	Savet Evrope
NKBPPK	Nacionalni koordinator za borbu protiv privrednog kriminala
KZ	Krivični zakonik
ZKP	Zakonik o krivičnom postupku
MF	Ministarstvo finansija

MR	Memorandum o razumevanju
MONEYV	Komitet eksperata za evaluaciju borbe protiv pranja
AL	novca
UPP	Uzajamna pravna pomoć
AKK	Advokatska komora Kosova
NVO	Nevladina organizacija
UN	Ujedinjene nacije
NKK	Notarska komora Kosova
PECK	EU&KiE projekat "Protiv ekonomskog kriminala na Kosovu"
PEO	Politički eksponirane osobe
PK	Policija Kosova
PN	Pranje novca
SOP	Standardne operativne procedure
STRK	Specijalno tužilaštvo Republike Kosovo
FOC	Finansijsko obaveštajni centar (prethodnik FOJ-a)
RSBOUN	Rezolucija Saveta bezbednosti Organizacije Ujedinjenih nacija
PST	Prijava sumnjive transakcije
PGT	Prijava gotovinskih transakcija (gotovina)
UBK	Udruženje banaka Kosova
USRRK	Udruženje sertifikovanih računovođa i revizora Kosova
IT	Informacione tehnologije
PUNR	Program Ujedinjenih nacija za razvoj
UNODC	Kancelarija Ujedinjenih nacija za kriminal i droge
NPR	Nacionalna procena rizika
OKK	Opštinska katastarska kancelarija

Dodatak 1

U sledećoj tabeli prikazano je učešće na obukama/radionicama/konferencijama/posetama za 2021. godinu:

Obuka/radionica/posete	Organizator	Mesto	Broj učesnika
Tracing Illicit Financiale Flows-A public&Private Approach	UNDP	Online	1
Handling Politically Exposed Persons as Clients, Identifying Suspicious Clients and Activity, and Money Laundering Typologies - Best practices from the Private and Public Sectors	UNDP	Online	9
Prikazi u izveštajima SIMFK	IKAP	Online	1
Treneri za komercijalno pravo	Akademija pravde - USAID	Online	1
Strategic Analysis coaching webinars I, II, III, IV	UNDP - PECK III	Online	10
Anti-Corruption and Model Law - Executive Policy and Development Symposium on Transnational Organized Crime (MASTER)	ILEA, Budimpešta, Mađarska	Online	1
Free Movement of Capital		Online	2
Etički kodeks, prava i odgovornosti u državnoj službi	IKAP	Online	1
goAML – International User Group Meeting	UNODC	Online	2
Investigation, prosecution and return of assets related to money laundering and illicit financial flows	GIZ	Priština	6
Cryptocurrencies money laundering schemes	UNDP	Online	8
Non-profit organizations and risk assessment-engagement and lessons learned for effective implementation	European Center for not-for-profit law	Online	1
International Conference on Advancing Beneficial Ownership Transparency	Council of Europe's Horizontal Facility for the Western Balkans	Online	1
International Asset Recovery	Cepol	Online	1
Primena u praksi Zakona o pristupu javnim dokumentima	Agencija za informacije i privatnost	Priština	1
Financial Investigation training	GIZ	Tirana	1
Microsoft Excel 2013	IKAP	Priština	1
Prezentacija tipologija za FT	PECK III	Online	10
Money Laundering course	Cepol	Online	1

ECOFEL Information Sharing between FIUs, Supervisory Authorities and LEAs Workshop Participation	ECOFEL	Online	1
Regional Workshop on Investigation and Prosecution of Legal Entities for Corruption and Money Laundering Offences	Council of Europe's Horizontal Facility for the Western Balkans	Online	2
Francophone's FIUs Financial Cooperation Forum 2021, Monaco	Monako FOJ	Monako	2
Dijalog sa više zainteresovanih strana o pristupu NVO finansijskim uslugama i uticaju na rad NVO		Priština	1
Zaštita tajnih podataka	AKI	Priština	4
Zloupotreba pravnih lica i pravnih ugovora - Identifikacija stvarnog vlasništva	PECK III	PEC	4
Napredna obuka za istraživanje narkotika	Policija Kosova	Priština	1

Tabela 17: Aktivnosti obuke/radionice/konferencije/posete osoblja FOJ-K za 2021